

บทที่ 4

ธุรกิจการประกันชีวิต

4.1 ความหมายของการประกันชีวิต

การประกันชีวิต คือ การที่บุคคลผู้หนึ่งเรียกว่า “ผู้เอาประกันภัย” ได้จ่ายเงินจำนวนหนึ่ง เรียกว่า “เบี้ยประกันภัย” ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในสัญญา (กรมธรรม์) ให้กับบริษัทประกันภัย เพื่อซื้อความคุ้มครองตามที่ระบุเป็นเงื่อนไขไว้ในกรมธรรม์ อาทิ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในเวลาที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์หรือมีอายุยืนยาวจนครบกำหนดตามที่ระบุไว้ บริษัทประกันภัยจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเรียกว่า “จำนวนเงินเอาประกันภัย” ให้แก่ผู้รับประโยชน์หรือผู้เอาประกันภัยแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เงื่อนไขความคุ้มครองจะมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับทางเลือกซื้อตามความเหมาะสมของผู้เอาประกันภัยเป็นหลัก

4.2 การประกันชีวิตแตกต่างกับการฝากเงินไว้กับธนาคารอย่างไร

ปัจจุบันการประกันชีวิตได้รับความสนใจจากประชาชนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากประชาชนได้มองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการประกันชีวิต แต่ปรากฏว่ามีคนจำนวนไม่น้อยที่คิดว่าการประกันชีวิตเหมือนกับการฝากเงินไว้กับธนาคาร ประกอบกับรูปแบบการเสนอขายในปัจจุบันของตัวแทนประกันชีวิตอาจจะมีการชี้แจงไม่ครบถ้วนและก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ ซึ่งโดยลักษณะที่แท้จริงแล้วการประกันชีวิตและการฝากเงินไว้กับธนาคารนั้นมีความแตกต่างกันดังนี้

1) การฝากเงินไว้กับธนาคาร ถ้าผู้ฝากเงินเสียชีวิต ทายาทจะได้รับเงินฝาก พร้อมกับดอกเบี้ย ส่วนการทำประกันชีวิต ถ้าผู้ทำประกันชีวิตเสียชีวิตภายใต้เงื่อนไข ถึงแม้ชำระเบี้ยประกันภัยเพียงงวดเดียวผู้รับประโยชน์ก็จะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัย ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่าเบี้ยประกันภัยที่ชำระไปแล้ว

ตัวอย่าง เช่น ถ้านาย ก. ฝากเงินไว้กับธนาคารปีละ 10,000 บาท เป็นเวลา 3 ปี เมื่อนาย ก. ถอนเงินคืนหรือนาย ก. เสียชีวิต นาย ก. หรือทายาทจะได้รับเงิน 30,000 บาท รวมกับดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น แต่ถ้าหากนาย ก. ทำประกันชีวิต โดยมีจำนวนเงินเอาประกันภัย 100,000 บาท จ่ายเบี้ยประกันภัยปีละ 10,000 บาท เมื่อนาย ก. เสียชีวิตในปีที่ 3 ผู้รับประโยชน์ของนาย ก. จะได้รับเงิน 100,000 บาท แม้ว่านาย ก. จะจ่ายเบี้ยประกันภัยไปเพียง 30,000 บาท

2) การฝากเงินกับธนาคารจะฝากเมื่อใดก็ได้ตามที่ผู้ฝากต้องการ แต่การทำประกันชีวิต ผู้เอาประกันต้องชำระเบี้ยประกันภัยตามงวดการชำระเบี้ยประกันภัยที่กำหนดไว้ ไม่เช่นนั้น กรมธรรม์จะสิ้นผลบังคับ เบี้ยประกันภัยที่ได้ชำระไปแล้วจะไม่ได้คืนในปีแรก เพราะบริษัทได้คิดเป็นค่าความคุ้มครองการเสียชีวิตและค่าใช้จ่ายแล้ว ขณะที่กรมธรรม์มีผลบังคับ

3) การฝากเงินกับธนาคารนั้น ท่านสามารถถอนเงินหรือปิดบัญชีเมื่อใดก็ได้ ผู้ฝากเงิน จะได้รับเงินต้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย (ถ้ามี) แต่การทำประกันชีวิต เมื่อต้องการยกเลิกสัญญาประกันชีวิต จะไม่ได้รับเงินที่ชำระเบี้ยประกันภัยคืนเต็มจำนวน โดยในปีแรกถ้ายกเลิกสัญญาจะไม่ได้รับเงินคืนเลย แต่เมื่อกรมธรรม์มีอายุครบ 2 ปีขึ้นไป จึงจะมีเงินเหลือคืนให้ แต่จำนวนเงินที่คืนนี้จะน้อยกว่าเบี้ยประกันภัยที่ได้ชำระไปแล้ว เมื่อปีต่อไปเงินจำนวนนี้จะสะสมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกรมธรรม์ครบกำหนดก็จะได้เท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัย

4.3 สิ่งที่จะทำประกันชีวิตจะต้องพิจารณา

4.3.1 การมีส่วนได้เสีย

การทำประกันชีวิตนอกจากจะซื้อให้ตนเองได้แล้ว ยังสามารถซื้อหรือทำประกันชีวิตให้กับบุคคลอื่นได้ด้วยการชำระเบี้ยประกันแทนให้ แต่การซื้อให้บุคคลอื่นผู้ซื้อจะต้องมีส่วนได้เสียในชีวิตกับบุคคลนั้น ส่วนได้เสียจะพิจารณาได้จากความสัมพันธ์ที่จะต้องอุปการะ เลี้ยงดูกัน เช่น บิดามารดามีส่วนได้เสียในชีวิตของลูก จึงสามารถทำประกันชีวิตให้ลูกได้ สามีและภรรยามีส่วนได้เสียซึ่งกันและกัน จึงทำประกันชีวิตให้กันและกันได้ หรือส่วนได้เสียอาจพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น นายจ้างทำประกันชีวิตให้ลูกจ้างได้ เจ้าหนี้ทำประกันชีวิตให้ลูกหนี้ได้ เป็นต้น

4.3.2 แบบประกันชีวิต แบบประกันชีวิตมีมากมายหลายแบบ ซึ่งมีผลประโยชน์ และเบี้ยประกันภัยแตกต่างกัน ดังนั้นในการเลือกซื้อแบบประกันชีวิต ควรจะพิจารณา

- แบบการประกันชีวิต ที่ให้ความคุ้มครองและผลประโยชน์เหมาะสมกับความต้องการ
- เบี้ยประกันที่จะต้องจ่าย จะต้องเหมาะสมกับรายได้ ไม่สูงจนเกินความสามารถในการชำระเงินค่าเบี้ยประกันภัย จึงต้องพิจารณาถึงรายได้ส่วนหนึ่งที่จะต้องแบ่งมาเป็นค่าเบี้ยประกันภัยด้วย เพื่อให้สามารถจ่ายเงินค่าเบี้ยประกันภัยอย่างต่อเนื่อง และตลอดไป เพราะหากไม่สามารถจ่ายเบี้ยประกันภัยได้อย่างต่อเนื่องจะทำให้กรมธรรม์ขาดผลบังคับและสิ้นสุดความคุ้มครองสูญเสียผลประโยชน์อันพึงจะได้รับ

4.3.3 การสมัครทำประกันชีวิต

ผู้ซื้อประกันชีวิตจะต้องกรอกข้อความในใบคำขอเอาประกันภัย ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอายุ อาชีพ ประวัติสุขภาพและอื่นๆ ด้วยตนเองและให้ตรงตามความเป็นจริงทุกประการ เพราะรายละเอียดต่างๆ เหล่านี้ในใบคำขอจะถูกบริษัทนำไปใช้ประกอบการพิจารณาว่าจะรับประกันชีวิตหรือไม่ เพราะอายุ อาชีพ หรือโรคบางโรค บริษัทจะไม่รับประกัน เนื่องจากมีความเสี่ยงสูง อาชีพหรือโรคบางโรคอาจจะรับประกันได้ แต่จะต้องมีการคิด เบี้ยประกันภัยเพิ่มเป็นกรณีพิเศษ ดังนั้นถ้าหากผู้เอาประกันภัยกรอกข้อความเท็จ หรือปกปิด ความจริงในใบคำขอแล้ว หากบริษัทสืบทราบในภายหลังว่า ถ้าผู้เอาประกันภัยเปิดเผยความจริง บริษัทจะคิดเบี้ยประกันภัยเพิ่มหรือไม่รับประกันผู้นั้นแล้ว บริษัทก็มีสิทธิบอกล้างกรมธรรม์นั้นได้ และการบอกล้างกรมธรรม์จะมีผลให้บริษัทไม่ต้องจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิต แต่จะคืนเฉพาะ เบี้ยประกันชีวิตที่ได้ชำระไว้แล้วเท่านั้น

ในกรณีที่ตัวแทนประกันชีวิตหรือผู้อื่นเป็นผู้กรอกข้อความในใบคำขอเอาประกันภัยให้ผู้ซื้อประกันชีวิตจะต้องอ่านข้อความนั้นเสียก่อน ถ้าไม่ตรงกับความเป็นจริง ให้ทักท้วง และแก้ไขให้ถูกต้องก่อนที่จะลงลายมือชื่อ

4.3.4 อ่านกรมธรรม์ประกันชีวิตให้เข้าใจ

เมื่อบริษัทตกลงรับประกันชีวิตแล้ว จะมอบกรมธรรม์ให้ ผู้เอาประกันชีวิตควรอ่านข้อความในกรมธรรม์ให้เข้าใจ เพื่อจะได้ทราบสิทธิเงื่อนไขต่างๆ และควรตรวจสอบว่า ชื่อผู้เอาประกันชีวิต ชื่อผู้รับประโยชน์ จำนวนเงินเอาประกันชีวิต จำนวนเบี้ยประกันชีวิต แบบการประกันชีวิต อายุผู้เอาประกันชีวิต ระยะเวลาประกันชีวิต และระยะเวลาชำระเบี้ยประกันชีวิต ถูกต้องตรงกับที่แจ้งไว้หรือไม่ ถ้าไม่ตรงก็ให้ทักท้วงและแจ้งให้บริษัทแก้ไขให้ถูกต้อง

4.3.5 การชำระเบี้ยประกันภัย

กรมธรรม์โดยทั่วไปจะกำหนดว่าการประกันภัยจะยังไม่มีผลบังคับจนกว่าจะได้ชำระเบี้ยประกันภัยงวดแรกแล้ว ถ้าบริษัทประกันภัยได้ออกกรมธรรม์ เมื่อได้รับเบี้ยประกันภัยงวดแรกแล้ว กรมธรรม์ย่อมมีผลบังคับสมบูรณ์ทุกประการ และส่วนใหญ่ผู้เอาประกันมักชำระเบี้ยประกันภัยงวดแรกพร้อมกับใบคำขอให้กับตัวแทน ฉะนั้นจึงควรเรียกใบเสร็จรับเงินหรือใบรับเงินชั่วคราวจากตัวแทนประกันชีวิตผู้ได้รับมอบอำนาจจากบริษัท ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นภายหลังว่าเงินเบี้ยประกันภัยไม่ถึงมือบริษัท และเมื่อผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตลงบริษัทจะปฏิเสธการจ่ายเงินได้ ในการชำระเบี้ยประกันภัยงวดต่อไปทุกครั้งควรชำระที่บริษัท หรือสาขาของบริษัท หรือตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทที่ได้รับแต่งตั้งมอบหมายให้เป็นพนักงานเก็บเงินของ

บริษัทเท่านั้น ไม่ควรชำระเงินกับบุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ทุกครั้งที่ชำระเบี้ยประกันภัยจะต้องเรียกใบเสร็จรับเงินที่ระบุชื่อบริษัท จำนวนเงิน และมีลายมือชื่อผู้รับเงินไว้ด้วย ใบเสร็จรับเงินนี้จะต้องเก็บรักษาไว้เพื่อเป็นหลักฐานเมื่อมีการเรียกร้องให้บริษัทจ่ายเงินกรณีที่อยู่อาศัยเสียชีวิตลงหรืออยู่จนครบกำหนดสัญญา

4.3.6 การชำระเบี้ยประกันภัยเป็นหน้าที่ของผู้เอาประกันภัย

ผู้เอาประกันภัยจะต้องชำระเบี้ยประกันภัยงวดต่อๆ ไปก่อนวันที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ การชำระเบี้ยประกันภัยล่าช้ากว่ากำหนดอาจทำให้กรมธรรม์ขาดผลบังคับได้ ดังนั้นถ้าตัวแทนประกันชีวิตไม่มาเก็บเบี้ยประกันภัยตามปกติผู้เอาประกันภัยจะต้องถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องชำระเบี้ยประกันภัยงวดต่อๆ ไปด้วยตนเอง โดยอาจไปชำระที่สาขาบริษัท หรือส่งเป็นธนาคัติ หรือส่งจ่ายเป็นเช็ค

4.4 การเลือกซื้อแบบประกันชีวิต

แบบการประกันชีวิตมีหลายแบบด้วยกัน แต่ละแบบจะมีลักษณะความคุ้มครองและให้ผลประโยชน์ แตกต่างกันไป เป็นผลให้อัตราเบี้ยประกันภัยแตกต่างกันด้วย ฉะนั้นผู้ซื้อควรจะต้องเลือกซื้อแบบการประกันชีวิตที่เหมาะสมกับความต้องการโดยแบบการประกันชีวิตพื้นฐาน มีอยู่ 4 แบบด้วยกันคือ

1) **แบบตลอดชีพ** เป็นแบบประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองตลอดชีพ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตเมื่อใดในขณะที่กรมธรรม์มีผลบังคับ คือมีการชำระเบี้ยประกันอย่างต่อเนื่อง บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้ผู้รับประโยชน์

การประกันแบบตลอดชีพนี้จะจ่ายเงินก้อนสำหรับเงินก้อนที่อยู่นอกความอุปการะเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตลง ผู้ที่มีฐานะปานกลางต้องการการประกันชีวิตแบบตลอดชีพสำหรับจุดประสงค์นี้ ส่วนผู้ที่มีเงินออมไม่มากนักหรือไม่มีภาระต้องรับผิดชอบใครอีกแล้ว เงินก้อนที่ได้จะเป็นเงินทุนสำหรับค่าทำศพไม่ต้องตกเป็นภาระของคนอื่น

นอกจากจะให้ความคุ้มครองแบบถาวรแล้ว ผู้เอาประกันที่มีชีวิตยืนยาว เมื่ออยู่ในวัยชราไม่มีรายได้สามารถเวนคืนกรมธรรม์เพื่อขอรับเงินสดได้ การชำระเบี้ยประกันชีวิตแบบตลอดชีพ เลือกชำระได้ดังนี้

- ชำระเบี้ยประกันครั้งเดียวเป็นเงินก้อน
- ชำระเบี้ยประกันภัย 10 ปี 20 ปี 30 ปี
- ชำระเบี้ยประกันถึงอายุ 60 ปี

- ชำระเบี้ยประกันจนกว่าจะเสียชีวิต

2) แบบชำระระยะเวลาหรือแบบเฉพาะกาล เป็นแบบประกันชีวิตที่ผู้คุ้มครองกรณีเสียชีวิตโดยถือเอาการเสียชีวิตเป็นเงื่อนไขการจ่ายเงิน ถ้าผู้เอาประกันเสียชีวิตภายในระยะเวลาประกันบริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับประโยชน์

การประกันแบบชำระเวลานี้ มุ่งคุ้มครองการเสียชีวิตอย่างเดียวในระยะสั้น เบี้ยประกันชีวิตจึงต่ำกว่าแบบอื่น เหมาะสำหรับผู้ที่มียาได้ไม่สูงพอที่จะซื้อการประกันชีวิตแบบอื่น และต้องการความคุ้มครองการเสียชีวิตก่อนวัยอันสมควร และเนื่องจากเป็นแบบที่ผู้คุ้มครองการเสียชีวิต จึงไม่มีส่วนของการออมทรัพย์และไม่มีมูลค่าเวนคืนเงินสด เว้นแต่แบบที่มีระยะเวลาชำระเบี้ยประกันสั้นกว่าระยะเวลาความคุ้มครองมากๆ

ระยะเวลาคุ้มครองของกรมธรรม์ที่ขายมี 1 ปี 5 ปี 10 ปี 20 ปี หรือจนถึงครบกำหนดเมื่ออายุ 60 ปี

ผู้เอาประกันอาจได้รับสิทธิที่จะขอต่ออายุสัญญาได้เมื่อสัญญาสิ้นสุด โดยไม่ต้องแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกัน เช่นไม่ต้องตรวจสุขภาพ แต่ผู้เอาประกันต้องเสียเบี้ยประกันเพิ่มทุกครั้งที่มีการต่ออายุสัญญา บริษัทจะเก็บเบี้ยประกันตามอายุที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ส่วนใหญ่แล้วบริษัทจะให้สิทธิผู้เอาประกันที่จะขอแปลงสัญญาไปเป็นการประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองถาวรแบบอื่นได้ถ้าต้องการ เช่นแปลงเป็นแบบตลอดชีพ หรือแบบสะสมทรัพย์ หรือผู้เอาประกันที่มีความต้องการความคุ้มครองแบบถาวรมาแต่แรกแต่ไม่สามารถชำระเบี้ยประกันในอัตราสูงได้ เพราะอัตราเบี้ยประกันแบบถาวรแบบอื่นจะสูงกว่าแบบชำระระยะเวลา ผู้เอาประกันก็อาจซื้อแบบชำระระยะเวลาไปพลางก่อน แล้วจึงแปลงสัญญาเป็นแบบอื่น เมื่อมียาได้สูงพอ

ซึ่งการประกันชีวิตแบบชำระระยะเวลาดังกล่าว มีประโยชน์ดังนี้

(1) ให้ความคุ้มครองสูงสุดเพราะเบี้ยประกันต่ำ เหมาะสำหรับผู้มีรายได้น้อย

(2) ช่วยค้ำประกันการกู้ยืม โดยลูกหนี้ซื้อประกันชีวิตแบบนี้ อาจจะซื้อจำนวนเงินเอาประกันเท่ากับจำนวนหนี้ เมื่อลูกหนี้เสียชีวิตลง บริษัทประกันชีวิตก็จะจ่ายเงินให้กับเจ้าหนี้ หรือบุคคลที่ลงทุนในการประกอบธุรกิจที่เสี่ยงภัย ก็อาจทำประกันชีวิตแบบชำระระยะเวลาที่มีจำนวนเงินเท่ากับจำนวนเงินที่ลงทุน เมื่อตายจะได้เงินที่นำไปลงทุนตั้งต้นกลับคืนมา

3) แบบสะสมทรัพย์ เป็นแบบประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้แก่ผู้เอาประกันเมื่อมีชีวิตอยู่ครบกำหนดสัญญาหรือจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้แก่ผู้รับประโยชน์เมื่อผู้เอาประกันเสียชีวิตลงภายในระยะเวลาประกัน

การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ เป็นส่วนผสมของการคุ้มครองชีวิตและการออมทรัพย์ส่วนของการออมทรัพย์คือส่วนที่ผู้เอาประกันได้รับเมื่อสัญญาครบกำหนด

การออมทรัพย์นั้นบุคคลบางคนไม่สามารถเก็บออมได้ด้วยตนเอง เพราะอาจนำเงินไปใช้ในด้านอื่น การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์จึงเป็นการช่วยให้เกิดการออมทรัพย์วิธีหนึ่ง เพื่อไว้ใช้จ่ายในอนาคตหรือในยามชราเมื่อสัญญาครบกำหนด ระยะเวลาคุ้มครองของกรมธรรม์มีตั้งแต่ 10 ปี 15 ปี 20 ปี 25 ปี 30 ปี ครบกำหนดอายุ 60 ปี ครบกำหนดอายุ 90 ปี และครบกำหนดอายุ 95 ปี

4) **แบบเงินได้ประจำ** เป็นแบบประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเท่ากันอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตทุกเดือนนับแต่ผู้เอาประกันชีวิตเกษียณอายุ หรือมีอายุครบ 55 ปี หรือ 60 ปี เป็นต้นไป แล้วแต่เงื่อนไขในกรมธรรม์ที่กำหนดไว้ สำหรับระยะเวลาการจ่ายเงินได้ประจำนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เอาประกันชีวิตที่จะเลือกซื้อ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีการจ่าย 2 รูปแบบคือ

4.1) **แบบเงินได้ประจำตามระยะเวลาที่กำหนดไว้** ซึ่งมี 2 ลักษณะได้แก่

- บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินได้ประจำให้ผู้เอาประกันชีวิตทุกเดือนตลอดระยะเวลาที่มีชีวิตอยู่ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ เช่น 10 ปี หรือ 20 ปี เป็นต้น ถ้าผู้เอาประกันชีวิตตายก่อนที่จะสิ้นสุดระยะเวลาการรับเงิน การจ่ายเงินก็จะสิ้นสุดลง

- บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินได้ประจำให้ทุกเดือนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ เช่น 10 ปี หรือ 20 ปี เป็นต้น แม้ว่าผู้เอาประกันชีวิตจะเสียชีวิตก่อนระยะเวลาดังกล่าว บริษัทประกันชีวิต ก็จะต้องจ่ายเงินได้ประจำให้แก่ผู้รับประโยชน์จนครบเวลาที่กำหนดไว้

4.2) **แบบเงินได้ประจำตลอดชีพ** ซึ่งบริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินได้ประจำให้ทุกเดือนตราบเท่าที่ผู้เอาประกันชีวิตมีชีวิตอยู่ แต่ถ้าผู้ประกันชีวิตตายเมื่อไรการจ่ายเงินก็จะสิ้นสุดลง

นอกจากการประกันชีวิตแบบพื้นฐาน 4 แบบ คือ แบบตลอดชีพ แบบเฉพาะกาลหรือแบบชั่วระยะเวลา แบบสะสมทรัพย์ และแบบเงินได้ประจำแล้ว บริษัทประกันชีวิตได้สร้างแบบการประกันชีวิตแบบต่างๆ ขึ้นมากมายด้วยการนำลักษณะความคุ้มครองผลประโยชน์ของ 4 แบบดังกล่าวมาผสมกัน ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของผู้ซื้อและได้ตั้งชื่อแบบประกันแตกต่างกันเช่น

1) **แบบตลอดชีพและแบบสะสมทรัพย์ที่แท้จริง**

ตามปกติแบบตลอดชีพ บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้เมื่อผู้เอาประกันตายและผู้ที่ได้รับเงินคือ ผู้รับประโยชน์ ถ้าผู้เอาประกันมีชีวิตยืนยาวแต่ต้องการใช้เงิน ผู้เอาประกันจะต้องเวนคืนกรมธรรม์เพื่อรับเงินสดและสัญญาที่จะสิ้นสุดลง ผู้เอาประกันก็จะไม่ได้รับความคุ้มครองอีก

ต่อไป ฉะนั้นเพื่อให้ผู้เอาประกันได้เงินใช้ในยามที่จำเป็น บริษัทก็จะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้แก่ผู้รับประโยชน์อีกด้วย แบบการประกันชีวิตแบบนี้มีการจ่ายผลประโยชน์ ดังนี้

- 1.1) ผู้เอาประกันชีวิตตาย บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตให้แก่ผู้รับประโยชน์
- 1.2) ผู้เอาประกันชีวิตมีชีวิตอยู่รอดครบทุกรอบ 5 ปีกรมธรรม์ บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินสดให้ร้อยละ 10 ของจำนวนเงินเอาประกันชีวิต บางบริษัทอาจจะจ่ายเงินให้ถ้ามีชีวิตอยู่รอดครบ ทุกรอบ 3 ปีกรมธรรม์ และจะจ่ายเงินสดให้เท่ากับร้อยละ 10 ของจำนวนเงินเอาประกันชีวิต
- 1.3) หลังจากผู้เอาประกันชีวิตชำระเบี้ยประกันชีวิตครบแล้วตามที่กำหนดอาจเป็น 20 ปี หรือ 21 ปี บริษัทจะจ่ายเงินสดให้ทุกปีอีก 10% ของจำนวนเงินเอาประกันชีวิต เงินจำนวนนี้บริษัทจะจ่ายให้จนตลอดชีวิตของผู้เอาประกัน ซึ่งลักษณะนี้เหมือนกับเงินได้ประจำที่ผู้เอาประกันจะได้รับทุกปี

2) แบบตลอดชีพสำหรับผู้สูงอายุ

การประกันชีวิตแบบต่างๆ ไป บริษัทจะรับประกันผู้ที่มีอายุไม่เกิน 60 ปี บางแบบไม่เกิน 65 ปี ทั้งนี้เนื่องจากอัตราตายจะสูงสำหรับคนในวัยนี้ทำให้ความเสี่ยงในการรับประกันสูงด้วย กรมธรรม์ทั่วไปจึงกำหนดอายุรับประกันไว้ไม่เกิน 60 ปี หรือ 65 ปี แต่เพื่อสนองความต้องการของผู้สูงอายุให้ได้มีโอกาสได้ทำประกันชีวิตสำหรับบุคคลที่ยังมีรายได้พอจะชำระเบี้ยประกันและไม่ต้องพึ่งพาลูกหลาน จึงมีแบบประกันชีวิตตลอดชีพสำหรับผู้สูงอายุ รับประกันอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปถึง 75 ปี และเนื่องจากการรับประกันผู้สูงอายุมีความเสี่ยงสูง การตายในปีแรกๆ บริษัทจะจ่ายให้ไม่เต็มจำนวนเงินเอาประกันชีวิต

3) แบบสะสมทรัพย์และแบบสะสมทรัพย์ที่แท้จริง

การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตให้เมื่อผู้เอาประกันชีวิตตายหรือมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดสัญญา แต่ถ้าผู้เอาประกันยังไม่ตาย การที่จะรอรับเงินเมื่อครบกำหนดสัญญาอาจจะเป็น 20 ปี หรือ 30 ปี ตามที่กำหนดในกรมธรรม์ผู้เอาประกัน อาจจะมีความรู้สึกรู้สึกว่าเป็นเวลานานเกินไป การที่จะเวนคืนกรมธรรม์เพื่อรับเงินสด ก็จะทำให้ผู้เอาประกันขาดความคุ้มครอง ดังนั้นการประกันชีวิตแบบนี้จะแก้ปัญหาดังกล่าวโดยบริษัทจะจ่ายเงินสดให้เป็นระยะๆ ตลอดอายุของสัญญา ซึ่งผู้เอาประกันก็สามารถนำเงินนั้นไปใช้ประโยชน์ตามที่ต้องการได้ เช่น นำเงินไปชำระเบี้ยประกันงวดต่อไป หรือซื้อกรมธรรม์แบบใหม่ หรือนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวด้านอื่น ผลประโยชน์ของแบบนี้คือ

3.1) ผู้เอาประกันชีวิตตายในระหว่างสัญญา มีผลบังคับ บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตให้ผู้รับประโยชน์

3.2) ผู้เอาประกันชีวิตมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดสัญญา บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตให้แก่ผู้เอาประกันชีวิต

3.3) ผู้เอาประกันชีวิตอยู่รอดครบทุกๆรอบ 5 ปีกรมธรรม์ บริษัทจะจ่ายเงินสดให้เท่ากับร้อยละ 20 ของจำนวนเงินเอาประกันชีวิต หรือร้อยละ 15 ของจำนวนเงินเอาประกันชีวิต หรือร้อยละ 10 ของจำนวนเงินเอาประกันชีวิต

4) แบบสะสมทรัพย์และแบบสะสมทรัพย์ที่แท้จริงและเพิ่มจำนวนเงินเอาประกันชีวิต

ผลประโยชน์เช่นเดียวกับแบบที่ 3 และผู้เอาประกันจะได้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น ถ้าตายในช่วงอายุสูงขึ้นเนื่องจากจำนวนเงินเอาประกันชีวิตจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ผลประโยชน์ของแบบนี้มีดังนี้

4.1) ผู้เอาประกันชีวิตอยู่รอดครบทุกรอบ 3 ปีกรมธรรม์ บริษัทจะจ่ายเงินให้ 10% ของจำนวนเงินเอาประกันชีวิต และเมื่ออยู่ครบกำหนดสัญญา บริษัทจะจ่ายให้อีกจำนวนหนึ่ง

4.2) ทุกรอบ 3 ปีกรมธรรม์ จำนวนเงินเอาประกันชีวิตจะเพิ่มขึ้น 10% ของจำนวนเงินเอาประกันชีวิตเมื่อเริ่มต้น และถ้าผู้เอาประกันชีวิตตายในช่วงระยะเวลาใด บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตเริ่มต้นและจำนวนเงินเอาประกันชีวิตที่เพิ่มขึ้น

5) แบบสะสมทรัพย์และเพิ่มจำนวนเงินเอาประกันชีวิต

แบบสะสมทรัพย์ธรรมดา ถ้าผู้เอาประกันตายจะได้รับเงินจำนวนคงที่เท่ากับจำนวนที่ซื้อครั้งแรกการเพิ่มจำนวนเงินเอาประกันชีวิตเป็นการให้ประโยชน์กับผู้เอาประกันมากขึ้นในส่วนของการคุ้มครองความตาย การประกันชีวิตแบบนี้มีผลประโยชน์ดังนี้คือ

5.1) ผู้เอาประกันชีวิตอยู่รอดจนครบกำหนดสัญญา บริษัทจ่ายจำนวนเงินเอาประกันเมื่อเริ่มต้น

5.2) ทุกรอบ 3 ปีกรมธรรม์ จำนวนเงินเอาประกันชีวิตจะเพิ่มขึ้น 25% และเพิ่มอีก 50% ในรอบ 3 ปีกรมธรรม์ถัดไป ถ้าผู้เอาประกันตายในช่วงระยะเวลาใด บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตเริ่มต้นและจำนวนเงินเอาประกันชีวิตที่เพิ่มขึ้น

6) แบบชั่วระยะเวลาหรือแบบเฉพาะกาลชนิดลดจำนวนเงินเอาประกัน

ในปัจจุบันนี้ปัจจัยที่สำคัญสำหรับคนทุกคนก็คือที่อยู่อาศัย และทุกคนก็หาซื้อเพื่อเป็นเจ้าของแต่คนส่วนใหญ่ซึ่งมีฐานะปานกลางประกอบกับภาวะเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย ไม่สามารถ

หาเงินก่อนมาซื้อบ้านหรือแม่แต่รถยนต์ได้ จำเป็นต้องกู้เงินจากสถาบันการเงินแล้วจึงทยอยผ่อนชำระ และการกู้จากสถาบันการเงินเหล่านี้จำเป็นต้องเอาทรัพย์สินค้ำประกัน ซึ่งเป็นการเสี่ยง ถ้าลูกหนี้ตายก่อนที่จะชำระหนี้สินหมด ทรัพย์สินนั้นก็จะถูกยึด ลูกหนี้ก็จะไม่ได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเหล่านั้น ฉะนั้นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ลูกหนี้ได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ตนซื้อด้วยการผ่อนชำระ ก็คือซื้อประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาหรือแบบเฉพาะกาลชนิดลดจำนวนเงินเอาประกันเงินกู้จำนวน ลูกหนี้สามารถ เลือกซื้อจำนวนเงินเอาประกันชีวิตเท่ากับจำนวนหนี้สิน และจำนวนเงินเอาประกันชีวิตจะลดลงตามจำนวนหนี้และดอกเบี้ยที่ต้องผ่อนชำระในแต่ละงวด ระยะเวลาประกันเท่ากับระยะเวลาที่ชำระหนี้ถ้าลูกหนี้ตายก่อนที่จะผ่อนชำระหมด บริษัทประกันชีวิตก็จะจ่ายเงินให้สถาบันการเงินเท่ากับหนี้สิน ที่เหลืออยู่ การประกันแบบนี้มีระยะเวลา 10 ปี, 15 ปี, 20 ปี, 25 ปี ฯลฯ และลูกหนี้สามารถซื้อเป็นกลุ่มได้ สำหรับผู้ที่มีภาระในการผ่อนรถยนต์ก็เช่นเดียวกัน จะมีระยะเวลาประกันสั้นๆ เท่ากับระยะเวลาในการผ่อนชำระรถยนต์คือ ระยะ 3 ปี, 4 ปี และ 5 ปี

7) การประกันชีวิตเพื่อผู้เยาว์

เป็นการประกันชีวิตเพื่อสะสมทรัพย์ไว้เป็นทุนการศึกษาของผู้เยาว์ บุตรซึ่งอยู่ในวัยศึกษาหากผู้ปกครองไม่เตรียมการไว้ เมื่อเสียชีวิตลงบุตรอาจต้องหยุดเรียนกลางคัน ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมการเพื่ออนาคตของบุตร ผู้ปกครองก็สามารถซื้อประกันชีวิตให้บุตรได้โดยผู้ปกครองเป็นผู้ชำระเบี้ยประกันแทนให้ กรมธรรม์ชนิดนี้จะคุ้มครองผู้เยาว์จนถึงอายุ 25 ปี กรมธรรม์ชนิดนี้เมื่อผู้ปกครองตายหรือทุพพลภาพ การชำระเบี้ยประกันเป็นอันสิ้นสุดลง แต่กรมธรรม์จะยังให้ความคุ้มครองผู้เยาว์ต่อไป

8) การประกันชีวิตร่วม

การประกันชีวิตแบบนี้ เป็นการประกันร่วม 2 คน ระหว่างสามีและภรรยา เพื่อว่าคนใดคนหนึ่งเสียชีวิตลง จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนทางการเงินแก่ผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ บริษัทจะจ่ายเงินเอาประกันภัยให้สามีหรือภรรยาที่ยังมีชีวิตเท่านั้น เบี้ยประกันชีวิตกรณีประกันร่วมจะเป็นจำนวนเท่าครึ่งของผู้ที่ทำประกันชีวิตคนเดียว

นอกจากการประกันชีวิตแบบดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นการประกันชีวิตแบบบุคคลเดี่ยวแล้วยังมีการประกันชีวิตประเภทกลุ่ม ซึ่งนายจ้างให้เป็นสวัสดิการแก่ลูกจ้างจำนวนผู้เอาประกันตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปหรือ 10 คนขึ้นไป ซึ่งทำงานในบริษัทหรือโรงงานเดียวกันมาประกันภัยร่วมกันภายใต้กรมธรรม์ประกันภัยเดียวกัน การประกันชีวิตร่วมกันเป็นกลุ่มนี้เบี้ยประกันจะต่ำกว่าการประกันบุคคลคนเดียว การชำระเบี้ยประกัน นายจ้างอาจเป็นผู้ชำระให้ทั้งหมด หรือร่วมกันชำระระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง แต่ในกรณีนี้ผู้มีสิทธิทำประกันชีวิตได้ต้องสมัครทำประกันชีวิต

ไม่น้อยกว่า 75% ของผู้มีสิทธิทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อให้มีให้มีแต่ผู้ที่มีสุขภาพไม่ดีเท่านั้นที่จะขอสมัครทำประกัน

แบบประกันชีวิตกลุ่มที่ขายในปัจจุบันได้แก่

- แบบชั่วระยะเวลา 1 ปี ต่อสัญญาได้ ถ้าผู้เอาประกันในกลุ่มตาย บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้ผู้รับประโยชน์
- แบบคุ้มครองจำนวนที่มีจำนวนเงินเอาประกันชีวิตลดลงเท่ากันทุกๆ ปี
- แบบคุ้มครองจำนวนที่มีจำนวนเงินเอาประกันชีวิตลดลงตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จำนวน สำหรับผู้ที่ผ่อนชำระบ้านและรถยนต์กับสถาบันการเงิน

นอกจากการประกันชีวิตกลุ่มตามที่กล่าวมานี้ ซึ่งบริษัทขายให้กับกลุ่มต่างๆไปแล้ว ยังมีการประกันชีวิตกลุ่มที่ขายผ่านธนาคารพาณิชย์ โดยขายให้กับกลุ่มผู้ถือบัญชีเงินฝากของธนาคาร ในกรณีนี้เบี้ยประกันจะเก็บเท่ากันทุกอายุในอัตราต่ำ จำนวนเงินเอาประกันชีวิตไม่คงที่ แต่จะเปลี่ยนไปตามจำนวนเงินฝากในแต่ละเดือน และเนื่องจากอัตราเบี้ยประกันชีวิตต่ำ ไม่มีการตรวจสอบสุขภาพ จึงจำกัดจำนวนเงินเอาประกันชีวิตไว้ไม่เกิน 200,000 บาท

การประกันชีวิตกลุ่มสำหรับผู้ถือบัญชีเงินฝากนี้ มีระยะเวลาประกัน 1 ปี เป็นการคุ้มครองมรดกกรรมเท่านั้น และสามารถต่ออายุสัญญาได้

การประกันชีวิตกลุ่มทั่วไปก็เหมือนกับการประกันแบบบุคคลเดี่ยวซึ่งจะรับประกันอายุไม่เกิน 60 หรือ 65 ปี และยังมีมีการประกันชีวิตกลุ่มอีกชนิดหนึ่งสำหรับข้าราชการบำนาญที่มีหนี้สิน ซึ่งเกิดจากการกู้เงินจากสถาบันการเงิน ต้องซื้อประกันชีวิตแบบนี้เพื่อค้ำประกันเงินกู้ และบริษัทรับประกันบุคคลที่มีอายุ ตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป

4.5 การเพิ่มความคุ้มครองแนบกับกรมธรรม์หลัก

ผู้ที่ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตจะได้รับความคุ้มครองเฉพาะชีวิตเท่านั้น แต่คนเราก็มีความจำเป็นต้องใช้เงินเมื่อประสบภัยอื่นอีก เช่น อุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วย หรือซื้อประกันชีวิตแล้ว กรมธรรม์ก็ยังมีข้อยกเว้นความคุ้มครอง ดังนั้นจึงมีแบบประกันที่จะซื้อแนบทำกรมธรรม์ประกันชีวิต หรือซื้อเพิ่มเติมความคุ้มครองได้ เช่น ประกันอุบัติเหตุ ค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ แบบที่ขายและความคุ้มครองมีดังต่อไปนี้

4.5.1 สัญญาเพิ่มเติมแนบกับกรมธรรม์หลัก

ผู้ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตหนึ่งกรมธรรม์ถ้าต้องการความคุ้มครองในแบบอื่นอีกและแยกอีกกรมธรรม์หนึ่งจะเสียเบี้ยประกันแพง ฉะนั้นเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและเสียเบี้ยประกันถูกลง

สามารถซื้ออีกกรมธรรม์ด้วยการแนบกับกรมธรรม์ฉบับแรกได้ เช่น ซื้อกรมธรรม์แบบสะสมทรัพย์ แล้ว ผู้เอาประกันต้องการความคุ้มครองความตายมากขึ้นก็สามารถซื้อแบบเฉพาะกาลแนบท้ายกับแบบสะสมทรัพย์ หรือแบบเฉพาะกาลแนบท้ายกับแบบเฉพาะกาล หรือซื้อแบบตลอดชีพ บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้เมื่อผู้เอาประกันตาย ถ้าผู้เอาประกันต้องการมีรายได้ไว้ใช้หลังจากเกษียณแล้วก็สามารถซื้อแบบเงินได้ประจำแนบกับกรมธรรม์ตลอดชีพ และเริ่มรับเงินได้ประจำ เมื่ออายุ 60 ปี เป็นต้น ไปจนตลอดชีพ

4.5.2 การประกันอุบัติเหตุ

ให้ความคุ้มครองการสูญเสียเนื่องจากอุบัติเหตุ ดังนี้

1) การประกันอุบัติเหตุคุ้มครองมรณกรรม เป็นสัญญาเพิ่มเติมที่สามารถซื้อแนบกับกรมธรรม์ประกันชีวิตได้ ถ้าผู้เอาประกันชีวิตตาย เนื่องจากอุบัติเหตุหรือเป็นผลโดยตรงจากอุบัติเหตุภายใน 180 วัน นับแต่วันเกิดอุบัติเหตุ บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายทั้งจำนวนเงินเอาประกันชีวิตและจำนวนเงินเอาประกันอุบัติเหตุ

2) ประกันอุบัติเหตุคุ้มครองมรณกรรม และสูญเสียอวัยวะ เป็นสัญญาเพิ่มเติมที่สามารถซื้อเพิ่มเติมแนบกับกรมธรรม์ประกันชีวิต ถ้าผู้เอาประกันภัยตาย เนื่องจาก ผลโดยตรงจากอุบัติเหตุภายใน 180 วัน นับแต่วันเกิดอุบัติเหตุ หรือได้รับความบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ทำให้ผู้เอาประกันภัยต้องรักษาตัวติดต่อกันในโรงพยาบาลในฐานะคนไข้ใน และเสียชีวิตเพราะอุบัติเหตุที่นั้นหรือสูญเสียอวัยวะ บริษัทจะจ่ายค่าทดแทนในส่วนของการประกันอุบัติเหตุดังนี้

- ตาย บริษัทจ่าย 100% ของจำนวนเงินเอาประกัน
- สูญเสียมือ เท้า สายตา อย่างละสองข้างบริษัทจ่าย 100% ของจำนวนเงินเอาประกัน
- สูญเสียมือ เท้า สายตา อย่างละข้างรวมเป็นสองข้าง บริษัทจ่าย 100% ของจำนวนเงินเอาประกัน
- สูญเสียมือ เท้า สายตา อย่างละข้าง บริษัทจ่าย 60% ของจำนวนเงินเอาประกัน
- สูญเสียนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ของมือข้างเดียวกัน บริษัทจ่าย 25% ของจำนวนเงินเอาประกัน

บางบริษัทอาจจะให้ผลประโยชน์มากกว่านี้ เช่น สูญเสียนิ้วหัวแม่มือนิ้วเดียว และ สูญเสียนิ้วชี้ นิ้วเดียวก็จะจ่ายค่าทดแทนให้ แต่อัตราเบี้ยประกันจะแตกต่างกัน

การจ่ายค่าทดแทน บริษัทจะจ่ายให้สำหรับอุบัติเหตุที่ได้รับเฉพาะข้อที่มีเงินค่าทดแทนสูงสุดเพียงข้อเดียวเท่านั้น และสัญญาประกันอุบัติเหตุเป็นอันสิ้นสุดลง ยกเว้นข้อสัญญาเสียชีวิตหัวแม่มือ และนิ้วชี้ ซึ่งบริษัทจ่ายเงินให้แล้วแต่สัญญาประกันอุบัติเหตุจะยังคงมีผลบังคับต่อไป

กรณีผู้เอาประกันตกเป็นบุคคลทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรในขณะที่ยังมีอายุไม่ครบ 60 ปี บริษัทจะจ่ายให้ผู้เอาประกันภัยตามจำนวนเงินเอาประกันภัย ยกเว้นแต่ว่าบริษัทได้จ่ายค่าทดแทนตามรายการข้างบนไปแล้วบางบริษัทจะจ่ายเงินให้เป็นรายปีๆ ละ 10% ของจำนวนเงินเอาประกันเป็นเวลา 10 ปี

การประกันอุบัติเหตุ ค้ำครองมรณกรรม สูญเสียอวัยวะ และทุพพลภาพ บางบริษัทจะให้ความคุ้มครองเพิ่มค่าผ่าตัดด้วย แต่จะต้องเป็นรายการค่าผ่าตัดตามที่ระบุไว้ในตารางค่าผ่าตัดในกรมธรรม์และบริษัทจะไม่จ่ายเกินกว่าที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์

3) **ประกันสุขภาพหรือค่ารักษาพยาบาล** เพื่อให้ผู้เอาประกันได้เงินไว้ใช้จ่ายในยามที่เจ็บป่วย ผู้เอาประกันสามารถซื้อสัญญาเพิ่มเติมกับการประกันชีวิตได้ โดยที่สัญญาจะมีระยะเวลา 1 ปี และต่อสัญญา สำหรับผู้ที่ได้รับสวัสดิการจากที่ทำงานหรือจากรัฐอาจไม่เพียงพอ การซื้อความคุ้มครองค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทประกันชีวิตเป็นการชดเชยส่วนที่ไม่พอ ผลประโยชน์จะได้แก่ ค่าห้อง ค่าอาหารประจำวันในโรงพยาบาล ค่ารักษาพยาบาลอื่นๆ ในโรงพยาบาล ค่าศัลยกรรม ค่าห้องผ่าตัด ค่าวางยาสลบ ค่ารักษาพยาบาลฉุกเฉินในขณะที่เป็นผู้ป่วยนอก (เนื่องจากอุบัติเหตุ) ค่าปรึกษาแพทย์ในโรงพยาบาลบริษัทจะจ่ายให้ตามที่ผู้เอาประกันได้จ่ายจริงแต่จะไม่เกินจำนวนที่ผู้เอาประกันซื้อไว้

4) **ประกันภัยคุ้มครองโรคมะเร็งและโรคร้ายแรง** ในปัจจุบันจะพบว่ามีผู้ป่วยด้วยโรคมะเร็งเป็นจำนวนมาก ค่าใช้จ่ายและค่ารักษาค่อนข้างสูง ดังนั้นเพื่อบรรเทาภาระค่ารักษานี้ ผู้เอาประกันชีวิตสามารถเลือกซื้อความคุ้มครองนี้เพิ่มเติมกับการประกันชีวิตได้ แต่ก่อนการซื้อผู้เอาประกันชีวิตจะต้องไม่ป่วยเป็นโรคนี้นมาก่อน แต่หลังจากซื้อแล้วถ้าป่วยด้วยโรคมะเร็ง และโรคร้ายแรง เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล บริษัทจะจ่ายค่ารักษาให้ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินจำนวนเงินที่ซื้อไว้ หรือตายด้วยโรคมะเร็ง บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้ การประกันชนิดนี้จะซื้อ เป็นรายเดี่ยว หรือสามี่ซื้อและให้คุ้มครองถึงภรรยาหรือบุตรด้วยก็ได้

5) **ประกันภัยคุ้มครองทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร** เป็นสัญญาที่ซื้อเพิ่มเติมกับกรมธรรม์ประกันชีวิต เป็นการคุ้มครองรายได้ ถ้าตกเป็นบุคคลทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวรไม่สามารถประกอบอาชีพการงานที่เคยทำอยู่เป็นปกติได้ซึ่งสาเหตุอาจจะเนื่องมาจากอุบัติเหตุหรือโรคร้ายไข้เจ็บ และถ้าผู้เอาประกันทุพพลภาพติดต่อกันเป็นเวลา 6 เดือนขึ้นไปบริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้

6) **ประกันภัยคุ้มครองมรดกกรรมโรคร้ายแรง และทุพพลภาพ** กรมธรรม์ประกันชีวิตทั่วไปจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันเมื่อผู้เอาประกันเสียชีวิต หรือมีชีวิตอยู่รอดครบกำหนดสัญญา หรือทุพพลภาพ ถ้าเจ็บป่วยเป็นโรคเข้ารับการรักษายาบาล บริษัทก็จะจ่ายเป็นค่ารักษายาบาลให้ แต่ไม่จ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิต แต่ถ้าผู้เอาประกันเลือกซื้อการประกันแบบนี้เป็นสัญญาเพิ่มเติม ไม่ว่าจะผู้เอาประกันตายหรือป่วยเป็นโรคร้ายแรง ตามโรคที่ระบุไว้ในสัญญาหรือ ทุพพลภาพกรณีใดกรณีหนึ่ง บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันชีวิตให้ทันที

7) **ประกันภัยคุ้มครองการยกเว้นชำระเบี้ยประกันชีวิต** กรมธรรม์ประกันชีวิตจะให้ความคุ้มครองตลอดอายุของสัญญา ก็ต่อเมื่อผู้เอาประกันได้ชำระเบี้ยประกันครบตามที่กำหนดไว้ ไม่เช่นนั้นแล้วกรมธรรม์จะขาดผลบังคับ การขาดชำระเบี้ยประกันนั้นอาจจะมีหลายสาเหตุ เช่น ไม่มีเงินพอจะชำระเบี้ยประกัน และกรณีที่สำคัญก็คือ ตกเป็นบุคคลทุพพลภาพ ไม่สามารถประกอบอาชีพการงานได้ ไม่มีรายได้ คนที่ซื้อประกันชีวิตอยู่แล้วถ้าตกเป็นบุคคลทุพพลภาพ ก็ย่อมจะไม่สามารถชำระเบี้ยประกันต่อไปได้ ซึ่งจะมีผลให้กรมธรรม์ขาดผลบังคับ ดังนั้นเพื่อช่วยให้กรมธรรม์มีผลคุ้มครองต่อไป ก็ซื้อสัญญาเพิ่มเติมได้ และเมื่อผู้เอาประกันภัยตกเป็นบุคคลทุพพลภาพ ผู้เอาประกันก็ไม่ต้องชำระเบี้ยประกันชีวิตอีกต่อไปถึงแม้จะยังไม่ครบ แต่ยังสามารถได้รับความคุ้มครองจากกรมธรรม์ประกันชีวิตต่อไปเสมือนหนึ่งว่าได้ชำระเบี้ยประกันจนครบ

4.6 ข้อยกเว้นความคุ้มครองของสัญญาเพิ่มเติมอุบัติเหตุ

ผู้ซื้อสัญญาเพิ่มเติมอุบัติเหตุ เป็นการซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติมจากการประกันชีวิตในส่วนที่กรมธรรม์ประกันชีวิตไม่ให้ความคุ้มครองและสัญญาเพิ่มเติมอุบัติเหตุก็ไม่ได้ให้ความคุ้มครองผลที่เกิดจากอุบัติเหตุทุกกรณี ทั้งนี้เพราะอุบัติเหตุมีความหมายเฉพาะเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายนอกที่ ทำให้เกิดผลอันนั้นขึ้นโดยไม่ตั้งใจ สัญญาเพิ่มเติมอุบัติเหตุจึงมีข้อยกเว้นความคุ้มครอง ดังนี้

สัญญาเพิ่มเติมประกันภัยอุบัติเหตุนี้ไม่คุ้มครองความสูญเสีย การเสียชีวิต การสูญเสียอวัยวะและการทุพพลภาพ อันเกิดจากสาเหตุต่อไปนี้

- 1) การถูกฆ่า หรือถูกทำร้ายร่างกายโดยเจตนา
- 2) สงคราม (ไม่ว่าจะประกาศหรือไม่ก็ตาม) การรุกราน หรือการกระทำของศัตรูต่างชาติ สงครามกลางเมือง การปฏิวัติ การกบฏ การที่ประชาชนก่อความวุ่นวายถึงขนาดลุกฮือขึ้นต่อต้านรัฐบาล การจลาจล การนัดหยุดงาน การปฏิบัติการของผู้ก่อการร้าย

3) ขณะที่ผู้เอาประกันภัยล่าสัตว์ในป่า แข่งรถหรือแข่งเรือทุกชนิด แข่งม้า เล่นหรือแข่งสกีทุกชนิด แข่งสเก็ต ชกมวย โครม (เว้นแต่การโครมเพื่อรักษาชีวิต) ขณะกำลังขึ้นหรือกำลังลงหรือโดยสารอยู่ในบอลูน หรือเครื่องร่อน เล่นบันจีจัมพ์ ปีนหรือไต่เขาที่ต้องใช้เครื่องมือช่วย คำนวณที่ต้องใช้ถังอากาศและเครื่องช่วยหายใจได้น้ำ

4) ขณะที่ผู้เอาประกันภัยกำลังขึ้นหรือกำลังลง หรือขณะโดยสารอยู่ในอากาศยานที่มีได้จดทะเบียนเพื่อบรรทุกผู้โดยสาร และมีได้ประกอบการโดยสารการบินพาณิชย์ ขณะที่ผู้เอาประกันภัย ขับขี่หรือปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานประจำอากาศยานใดๆ

5) การกระทำของผู้เอาประกันภัยขณะอยู่ภายใต้ฤทธิ์สุรา ยาเสพติด หรือสารเสพติดให้โทษจนไม่สามารถทรงสติได้

คำว่า “ขณะอยู่ภายใต้ฤทธิ์สุรา” นั้น ในกรณีที่มีการตรวจเลือดให้ถือเกณฑ์มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือด ตั้งแต่ 150 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ขึ้นไป

6) การฆ่าตัวตายหรือการทำร้ายร่างกายตนเอง หรือพยายามกระทำเช่นนั้น ในขณะที่รู้สึกผิดชอบหรือวิกลจริตหรือไม่ก็ตาม

7) ขณะที่ผู้เอาประกันภัยเข้าร่วมทะเลาะวิวาท หรือมีส่วนช่วยทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท

8) การได้รับเชื้อโรค เว้นแต่การติดเชื้อโรค หรือบาดเจ็บหัก หรือโรคกลัวน้ำ ซึ่งเกิดขึ้นจากบาดแผลที่ได้รับอุบัติเหตุ

9) การรักษาทางเวชกรรมหรือศัลยกรรม เว้นแต่ที่จำเป็นจะต้องกระทำเนื่องจากได้รับบาดเจ็บ ซึ่งได้รับการคุ้มครองตามสัญญาเพิ่มเติมนี้และได้กระทำภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาเพิ่มเติมนี้

10) การแท้งลูก

11) ขณะที่ผู้เอาประกันภัยปฏิบัติหน้าที่เป็นทหาร ตำรวจ หรืออาสาสมัคร และปฏิบัติการในสงคราม หรือเยี่ยงสงคราม ในกรณีเช่นนี้ถ้าผู้เอาประกันภัยได้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 30 วัน บริษัทจะคืนเบี้ยประกันอุบัติเหตุให้ตามส่วนสำหรับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาเพิ่มเติมนี้

12) ขณะที่ผู้เอาประกันภัยก่ออาชญากรรม หรือขณะถูกจับกุม หรือหลบหนีการจับกุม

13) อาวุธนิวเคลียร์ การแผ่รังสี หรือกัมมันตภาพรังสีจากเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ หรือจากกากนิวเคลียร์ใดๆ อันเกิดจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงนิวเคลียร์และจากกรรมวิธีใดๆ แห่งการแตกแยกตัวทางนิวเคลียร์ซึ่งดำเนินการติดต่อกันไปโดยตัวเอง

14) การปวดหลังอันมีสาเหตุมาจากหมอนรองกระดูกสันหลังทับเส้นประสาท กระดูกสันหลังเลื่อน (Spondylolisthesis) กระดูกสันหลังเสื่อม (Degeneration หรือ Spondylosis) กระดูก

สันหลังอักเสบ (Spondylitis) และภาวะ Spondylolysis เว้นแต่ มีการแตกหัก (Fracture) หรือ เคลื่อน (Dislocation) ของกระดูกสันหลังอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ

ภัยบางข้อที่ยกเว้นความคุ้มครองดังกล่าว หากผู้เอาประกันต้องการความคุ้มครอง ก็สามารถซื้อเพิ่มเติมได้ เช่นภัยที่เกิดจากการถูกฆาตกรรม ถูกลอบทำร้าย และภัยจลาจล ซึ่งถ้า

- ซื้อควบกับอุบัติเหตุคุ้มครองมรณกรรม ถ้าตายจากการถูกฆาตกรรม ถูกลอบทำร้าย และภัยจลาจล บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันให้

- ซื้อควบกับอุบัติเหตุคุ้มครองมรณกรรมและสูญเสียชีวิต ถ้าถูกฆาตกรรม ถูกลอบทำร้าย และภัยจลาจล เงื่อนไขการจ่ายเงินเช่นเดียวกับการซื้ออุบัติเหตุคุ้มครองมรณกรรม และสูญเสียชีวิต

- ซื้อควบกับอุบัติเหตุคุ้มครองมรณกรรมและสูญเสียชีวิต และทุพพลภาพ ถ้าถูกฆาตกรรม ถูกลอบทำร้าย และภัยจลาจล เงื่อนไขการจ่ายเงิน เช่นเดียวกันกับซื้ออุบัติเหตุคุ้มครองมรณกรรม สูญเสียชีวิตและทุพพลภาพ การตาย การสูญเสียชีวิต และทุพพลภาพ จากภัยจลาจล ผู้เอาประกันจะต้องไม่มีส่วนร่วมในภัยจลาจลนั้น

สัญญาเพื่อเติมทั้งหมดดังกล่าว ซื้อเพิ่มเติมได้สำหรับการประกันชีวิตบุคคลเดียว แต่การซื้อประกันชีวิตกลุ่ม จะซื้อสัญญาเพิ่มเติมได้มีแบบดังต่อไปนี้

- อุบัติเหตุคุ้มครองมรณกรรม
- อุบัติเหตุคุ้มครองมรณกรรมและสูญเสียชีวิต
- อุบัติเหตุคุ้มครองมรณกรรม สูญเสียชีวิต และทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร
- ค่ารักษาพยาบาลคุ้มครองการเจ็บป่วย โดยเป็นผู้ป่วยใน โรงพยาบาลหรือผู้ป่วยนอก

4.7 สิทธิและเงื่อนไขในกรมธรรม์ที่ควรทราบเพิ่มเติม

4.7.1 การเปลี่ยนแปลงกรมธรรม์ประกันภัย

ผู้เอาประกันภัยสามารถจะเปลี่ยนแปลงการประกันภัยเป็นแบบอื่นๆ ได้ แต่ทั้งนี้ต้องทำตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บริษัทได้กำหนดไว้ และต้องได้รับความเห็นชอบจากบริษัท

4.7.2 การผ่อนผันการชำระเบี้ยประกันชีวิต

ผู้เอาประกันชีวิตมีสิทธิยืดเวลาการชำระเงินเบี้ยประกัน จากที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ออกไปอีก 30 วัน หรือ 60 วัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขกรมธรรม์แต่ละฉบับ ในระหว่างระยะเวลาผ่อนผันนี้กรมธรรม์จะยังมีผลบังคับอยู่ และถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตในช่วงนี้ บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้ แต่ทั้งนี้จะต้องหักค่าเบี้ยประกันที่ยังค้างชำระออกเสียก่อน

4.7.3 การต่ออายุกรมธรรม์

ผู้เอาประกันมีสิทธิขอต่ออายุกรมธรรม์ได้ภายใน 5 ปี นับตั้งแต่วันที่กรมธรรม์ขาดอายุ โดยชำระเบี้ยประกันที่ขาดชำระทั้งหมดพร้อมทั้งเสียดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยตามที่กรมธรรม์กำหนด หรือโดยการเลื่อนวันเริ่มเอาประกัน และวันครบกำหนดสัญญาออกไป พร้อมทั้งชำระเบี้ยประกันตามอายุใหม่

4.7.4 การกู้เงินโดยมีกรมธรรม์เป็นประกัน

ผู้เอาประกันที่มีสิทธิขอเงินจากบริษัทได้ โดยกรมธรรม์นั้นจะต้องมีผลบังคับ และมีมูลค่าเงินสดเกิดขึ้นแล้ว แต่จำนวนเงินที่ขอกู้จะต้องไม่มากกว่าจำนวนมูลค่าเงินสดที่มีอยู่ในขณะนั้นและต้องเสียดอกเบี้ยตามที่กำหนด และเมื่อใดจำนวนเงินกู้รวมกับดอกเบี้ยที่ค้างชำระมากกว่ามูลค่าเงินสดที่มีอยู่ขณะนั้นแล้ว กรมธรรม์จะสิ้นผลบังคับทันที

4.8 เบี้ยประกันภัยของกรมธรรม์ประกันภัยที่มีส่วนผสมระหว่างการซื้อความคุ้มครองกับการออมทรัพย์ จะมีส่วนประกอบอย่างไร

ในปัจจุบันการประกันชีวิตมีมากมายหลายแบบ ซึ่งบางแบบของการประกันชีวิต นอกจากจะให้ความคุ้มครองแล้ว ยังมีส่วนของการออมทรัพย์รวมอยู่ด้วย เช่น แบบตลอดชีพ และแบบสะสมทรัพย์ แต่ในการดำเนินงานของธุรกิจประกันชีวิตจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายด้วย ดังนั้นจะขออธิบายให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายส่วนของความคุ้มครอง และส่วนของการออมทรัพย์ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ 20/20 เป็นแบบที่มีการจ่ายเงินเอาประกันภัยกรณีเสียชีวิตหรือมีชีวิตอยู่รอดเมื่อกรมธรรม์ประกันภัยครบกำหนดสัญญา โดยมีระยะเวลาเอาประกันภัย 20 ปี ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันภัย 20 ปี ผู้เอาประกันภัยอายุ 35 ปี เพศชาย จำนวนเงินเอาประกันภัย 100,000 บาท จำนวนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยต้องชำระ 4,525 บาท

จะเห็นได้ว่า แบบสะสมทรัพย์ 20/20 เบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยชำระให้บริษัทจำนวน 4,525 บาท นั้น จะถูกแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนของค่าใช้จ่าย 1,225 บาท คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 27.07% ส่วนของการคุ้มครอง 740 บาท คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 16.35% และส่วนของการออมทรัพย์ 2,560 บาท คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 56.58%

ตัวอย่างที่ 2 การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ 21/21 เป็นแบบที่มีการจ่ายเงินเอาประกันภัยกรณีเสียชีวิตหรือมีชีวิตอยู่รอดเมื่อกรมธรรม์ประกันครบกำหนดสัญญา และมีการจ่ายเงินคืน 10% ทุก 3 ปี โดยมีระยะเวลาเอาประกันภัย 21 ปี ระยะเวลาชำระเบี้ยประกันภัย 21 ปี

ผู้เอาประกันภัยอายุ 35 ปี เพศชาย จำนวนเงินเอาประกัน 100,000 บาท จำนวนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยต้องชำระ 7,544 บาท

จะเห็นได้ว่า แบบสะสมทรัพย์ 21/21 เบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยชำระให้บริษัทจำนวน 7,544 บาท นั้น เป็นส่วนของค่าใช้จ่าย 1,707 บาท คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 22.63% ส่วนของการคุ้มครอง 757 บาท คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 10.03% และส่วนของการออมทรัพย์ 5,080 บาท คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 67.34%

เป็นที่น่าสังเกตว่า หากแบบประกันชีวิตที่มีส่วนของการออมทรัพย์สูง เช่น แบบสะสมทรัพย์ 21/21 จำนวนเบี้ยประกันภัยสูงกว่าแบบสะสมทรัพย์ 20/20 ตามไปด้วย ซึ่งเป็นผลจากจำนวนเบี้ยประกันภัยที่จ่ายมีจำนวนมากกว่าจึงมีเงินเหลือเป็นเงินออมมากกว่า

4.9 การทำประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิตเกี่ยวข้องอย่างไร

ในการทำประกันชีวิต ผู้เอาประกันภัยกับบริษัทประกันชีวิตมักจะไม่ได้อัดต่อกันโดยตรง ตัวแทนประกันชีวิตจะเป็นคนกลางระหว่างบริษัทกับผู้เอาประกันภัย ในการให้คำแนะนำและชักชวนให้ทำประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิตจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นสื่อกลางที่จะอธิบายให้ท่านเข้าใจในเงื่อนไขของผลประโยชน์ ข้อยกเว้น และข้อควรปฏิบัติต่างๆ ตัวแทนประกันชีวิตที่ถูกต้องตามกฎหมายจะต้องได้รับใบอนุญาตการเป็นตัวแทนประกันชีวิตจากกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ นอกจากนี้ตัวแทนประกันชีวิตบางคนยังทำหน้าที่เก็บเบี้ยประกันภัยอีกด้วย ซึ่งตัวแทนประกันชีวิตที่จะเก็บเบี้ยประกันภัยได้จะต้องได้รับมอบอำนาจจากบริษัทให้เก็บเบี้ยประกันภัย ดังนั้นทันทีที่ชำระเบี้ยประกันภัยแล้วผู้เอาประกันจะต้องเรียกใบเสร็จรับเงินจากตัวแทนประกันชีวิตไว้เป็นหลักฐานยืนยันว่าได้ชำระเบี้ยประกันภัยแล้ว

ตัวแทนประกันชีวิตเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้เอาประกันภัยมากที่สุด บริษัทจะทราบข้อมูลต่างๆ ของผู้เอาประกันภัยด้วยข้อมูลที่รับจากตัวแทนประกันชีวิต ฉะนั้นข้อมูลต่างๆ ที่ผู้เอาประกันภัยให้แก่ตัวแทนประกันชีวิต จะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ถ้าหากมีการปกปิดหรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จในสาระสำคัญ บริษัทอาจถือเป็นเหตุในการยกเลิกสัญญาได้ตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 865 การปกปิดข้อเท็จจริงใด ๆ อาจจะเป็นเหตุให้บริษัทประกันชีวิตปฏิเสธ ไม่จ่ายค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันชีวิตได้

ดังนั้น ในการที่จะทำประกันชีวิตผ่านตัวแทนประกันชีวิตผู้ใด ต้องพิจารณาว่าตัวแทนประกันชีวิตผู้นั้นเป็นบุคคลที่มีใบอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายรวมทั้งเป็นบุคคลที่สามารถเชื่อถือและไว้วางใจได้ว่าจะเป็นผู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้อง และเป็นผู้ที่คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้เอาประกันภัยจะได้รับอย่างยุติธรรม

4.10 รูปแบบการเสนอขายการประกันชีวิตโดยส่วนใหญ่เป็นอย่างไร

ในขณะที่การเสนอขายประกันชีวิตของตัวแทนประกันชีวิต มีวิธีการที่แตกต่างกันออกไปหลายวิธี วิธีการหนึ่งที่นิยมใช้กันก็คือ การทำเอกสารประกอบการเสนอขายของตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งบางครั้งทำให้ผู้เอาประกันภัยเข้าใจผิด และมีผู้เอาประกันภัยจำนวนไม่น้อยที่ตัดสินใจทำประกันชีวิตโดยดูข้อมูลจากเอกสารประกอบการเสนอขายเพียงอย่างเดียว เอกสารประกอบการเสนอขายนี้เมื่อเปรียบเทียบกับการขายสินค้าชนิดอื่นๆ ก็คือใบโฆษณาสินค้านั่นเอง ข้อมูลในใบโฆษณาดังกล่าวบางส่วนไม่ถูกต้องกับผลประโยชน์ที่แท้จริงของการประกันชีวิตแบบนั้น หรือบางครั้งอาจจะมีการแสดงข้อมูลที่เกินความเป็นจริง หรือข้อมูลที่คาดว่าจะเป็นไปได้เท่านั้น

ผู้ที่จะทำประกันชีวิตควรขอข้อมูลจากสำเนากรมธรรม์ประกันภัย โดยเฉพาะส่วนที่เป็นหน้าตารางกรมธรรม์ และข้อกำหนดการจ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันภัย เพื่อประกอบการตัดสินใจ เป็นหลัก เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวนี้ได้ผ่านการให้ความเห็นชอบจากกรรมการประกันภัยเรียบร้อยแล้ว

4.11 ทำอย่างไรเมื่อตัวแทนประกันชีวิตมาเสนอขาย

เมื่อตัวแทนประกันชีวิตมาเสนอขายประกันชีวิต ขอให้ผู้เอาประกันภัยปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1) ขอดูใบอนุญาตการเป็นตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งออกโดยกรมการประกันภัยกระทรวงพาณิชย์
- 2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประกันชีวิตให้เข้าใจ อย่ารีบตัดสินใจหรือลงลายมือชื่อในเอกสารใดๆ ควรตรวจดูว่าเอกสารนั้นเป็นเอกสารอะไรมีผลอย่างไรกับท่าน
- 3) ให้ตัวแทนประกันชีวิต นำตัวอย่างสำเนากรมธรรม์ประกันภัยมาอธิบายให้ท่านฟัง ซึ่งในสำเนากรมธรรม์นั้น จะสามารถทราบแบบการประกันชีวิต ผลประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต สิทธิหน้าที่ ข้อยกเว้นต่างๆ โดยผลประโยชน์ทุกอย่างที่จะได้รับจะต้องระบุไว้ในกรมธรรม์
- 4) ให้ตัวแทนประกันชีวิตเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรและลงนามเป็นหลักฐานว่าได้เสนอขายการประกันชีวิตแบบอะไรให้ ด้วยจำนวนเงินเอาประกันภัยเท่าไร แขนงมาพร้อมสำเนากรมธรรม์ตามข้อ 3
- 5) เก็บหลักฐานตามข้อ 3 และข้อ 4 ไว้ เพื่อเปรียบเทียบกับกรมธรรม์ที่จะได้รับจริง เมื่อตัดสินใจทำประกันชีวิต ถ้ากรมธรรม์ที่รับนั้นไม่ถูกต้องกับแบบที่ตัวแทนประกันชีวิตนำมาเสนอขาย ให้รีบแจ้งบริษัทเปลี่ยนแปลงกรมธรรม์ในทันที ถ้าปฏิบัติได้ตามขั้นตอนข้างต้น ผู้เอาประกันภัยจะได้รับความคุ้มครองตามที่ต้องการ

4.12 จะชำระเบี้ยประกันภัยอย่างไรไม่ให้กรมธรรม์ประกันภัยขาดอายุ

กรมธรรม์ประกันภัยจะให้ความคุ้มครองหรือมีผลบังคับอยู่ได้ด้วยการที่ผู้เอาประกันภัยชำระเบี้ยประกันภัยให้ตรงตามกำหนดเวลา ผู้เอาประกันภัยจำนวนไม่น้อยมีปัญหาในเรื่องการชำระเบี้ยประกันภัย เช่น ตัวแทนประกันชีวิตไม่มาเก็บเงินตามที่กำหนด ตัวแทนประกันชีวิตลาออก หรือตัวแทนประกันชีวิตบางรายเก็บเงินแล้วไม่นำส่งบริษัท

จึงขอแนะนำให้ผู้เอาประกันภัยสอบถามวิธีการชำระเบี้ยประกันภัยตั้งแต่ครั้งแรกที่ทำประกันชีวิต เพราะผู้เอาประกันภัยสามารถเลือกวิธีการชำระเบี้ยประกันภัยได้หลายวิธีแล้วแต่ความสะดวกของผู้เอาประกันภัย คือ

1) การชำระโดยการหักจากยอดเงินฝากบัญชีธนาคาร ผู้เอาประกันสามารถขอแบบฟอร์มจากบริษัทประกันชีวิตพร้อมกรอกรายละเอียด และส่งให้บริษัทดำเนินการต่อไป ซึ่งวิธีการนี้เมื่อถึงเวลาชำระเบี้ยประกันภัย ธนาคารจะเป็นผู้หักเบี้ยประกันภัยจากบัญชีธนาคารของผู้เอาประกัน วิธีนี้ถือเป็นวิธีการที่ดี และผู้เอาประกันไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการชำระเบี้ยประกันภัย

2) การชำระผ่านที่ทำการของธนาคาร ผู้เอาประกันจะต้องนำไปแจ้งการชำระเบี้ยประกันที่บริษัทส่งมาให้ทุกๆ ครั้งที่ถึงกำหนดชำระเบี้ยประกันภัยไปยังธนาคารที่กำหนด โดยธนาคารจะให้ส่วนหนึ่งของใบแจ้งการชำระเบี้ยประกันภัยไว้เป็นหลักฐานการชำระเบี้ยประกันภัย

3) การชำระทางธนาคาร โดยส่งจ่ายบริษัทหรือสาขาบริษัทประกันชีวิตที่ท่านทำประกันได้

4) การชำระด้วยตนเองที่บริษัทหรือสาขาของบริษัท ที่ผู้เอาประกันสะดวกในการติดต่อ

5) การชำระผ่านทางตัวแทนประกันชีวิต วิธีการนี้เป็นวิธีที่ใช้กันอยู่มากในขณะนี้ แต่อาจจะมีผลเสียในกรณีที่ตัวแทนประกันชีวิตไม่มารับเบี้ยประกันภัยตรงตามกำหนดเวลา จะทำให้กรมธรรม์ประกันภัยขาดผลบังคับได้

จากวิธีการชำระเบี้ยประกันภัยดังกล่าวข้างต้น จะเลือกวิธีใดก็ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เอาประกันภัยเอง แต่ไม่ว่าจะชำระเบี้ยประกันภัยด้วยวิธีใดก็ตาม อย่าลืมเก็บหลักฐานการชำระเงินหรือใบเสร็จรับเงิน เพราะหลักฐานการจ่ายเงินและใบเสร็จรับเงินจะเป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงว่าได้ชำระเบี้ยประกันภัยไปแล้ว

4.13 หากมีปัญหาด้านการเงินเพื่อชำระเบี้ยประกันภัย ควรทำอย่างไร

เมื่อผู้เอาประกันภัยประสบปัญหาทางการเงินในการชำระเบี้ยประกันภัย หลังจากที่ได้ทำประกันชีวิตไปแล้ว มีวิธีการแก้ปัญหาดังต่อไปนี้

1) การลดจำนวนเงินเอาประกันภัย จะช่วยให้เบี้ยประกันภัยที่ต้องชำระลดลง โดยผู้เอาประกันภัยจะต้องไปติดต่อที่บริษัทหรือสาขาของบริษัทที่ได้ทำประกันชีวิตไว้

2) การขอเปลี่ยนแบบการประกันชีวิต แบบการประกันชีวิตที่มีเงื่อนไขการจ่ายเงินผลประโยชน์มากๆ เบี้ยประกันภัยที่ต้องชำระในแต่ละงวดจะมีจำนวนมากด้วย การขอเปลี่ยนเป็นแบบที่มีเงื่อนไขการจ่ายผลประโยชน์ที่น้อยลง จะทำให้เบี้ยประกันภัยที่ต้องชำระในแต่ละงวดจะมีจำนวนน้อยลง โดยผู้เอาประกันภัยจะต้องไปติดต่อบริษัทหรือสาขาของบริษัทที่ได้ทำประกันชีวิตไว้

3) การขอยกเลิกสัญญาเพิ่มเติมกรมธรรม์ประกันภัย เช่น สัญญาเพิ่มเติมการประกันอุบัติเหตุ เป็นต้น สัญญาเพิ่มเติมดังกล่าวส่วนมากจะมีระยะเวลาในการให้ความคุ้มครองเพียงหนึ่งปี การขอยกเลิกสัญญาเพิ่มเติมออกไปจะลดจำนวนเบี้ยประกันภัยที่จะต้องชำระในแต่ละงวดได้ โดยแจ้งให้บริษัททราบและไม่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยของสัญญาเพิ่มเติมนั้นต่อไป

4) การขอเปลี่ยนงวดการชำระเบี้ยประกันภัย ถ้าการชำระเบี้ยประกันภัยของแบบการประกันชีวิตที่ทำไว้เป็นรายปี ก็สามารถขอเปลี่ยนงวดการชำระเบี้ยประกันภัยจากรายปีเป็นราย 6 เดือน หรือราย 3 เดือน หรือรายเดือน เพื่อแบ่งจำนวนเบี้ยประกันภัยที่ต้องชำระในแต่ละครั้งให้น้อยลง

5) การขอเปลี่ยนกรมธรรม์เป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จหรือขยายเวลา เมื่อชำระเบี้ยประกันภัยมาแล้วจนมีมูลค่าเวนคืนเงินสดเกิดขึ้น ผู้เอาประกันภัยสามารถไปติดต่อบริษัทหรือสาขาของบริษัทที่ทำประกันชีวิตไว้ เพื่อแปลงเป็นกรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จหรือขยายเวลา

- กรมธรรม์ใช้เงินสำเร็จ คือ การแปลงกรมธรรม์เดิมเป็นกรมธรรม์แบบชำระระยะเวลาที่มีจำนวนเงินเอาประกันภัยเท่าเดิม แต่ระยะความคุ้มครองลดลง ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาที่ขยายออกไปผู้รับประโยชน์ก็จะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัย แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่จนครบระยะเวลาที่ขยายออกไป กรมธรรม์ก็จะสิ้นสุดบังคับโดยที่ไม่ได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัย

- กรมธรรม์ขยายเวลา คือ การแปลงกรมธรรม์เดิมเป็นกรมธรรม์แบบชำระระยะเวลาที่มีจำนวนเงินเอาประกันภัยเท่าเดิม แต่ระยะความคุ้มครองลดลง ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในระยะเวลาที่ขยายออกไปผู้รับประโยชน์ก็จะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัย แต่ถ้าผู้เอาประกันภัยมี

ชีวิตอยู่จนครบระยะเวลาที่ขยายออกไป กรมธรรม์ก็จะสิ้นผลบังคับโดยที่จะไม่ได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัย

6) การขอกู้ยืมเงินโดยมีกรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน เมื่อชำระเบี้ยประกันภัยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือกรมธรรม์มีมูลค่าเวนคืนเงินสดเกิดขึ้น ผู้เอาประกันภัยสามารถกู้ยืมเงินได้โดยจำนวนเงินที่กู้ได้ไม่เกินมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์

4.14 บริษัทปฏิเสธการจ่ายเงินจากการทำประกันชีวิตในกรณีใดบ้าง

บริษัทประกันชีวิตจะไม่จ่ายเงินเอาประกันภัยจากการประกันชีวิตตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัย ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

1) การปกปิดข้อความจริงและแถลงข้อความเท็จ การที่ผู้เอาประกันภัยปกปิดข้อความจริง ตลอดจนการแถลงข้อความที่เป็นเท็จในใบคำขอเอาประกันชีวิต ซึ่งเป็นสาระสำคัญในการพิจารณารับประกันชีวิต บริษัทมีสิทธิปฏิเสธการจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัย โดยการบอกล้างสัญญาภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ทำสัญญาประกันภัย หรือ วันต่ออายุสัญญาครั้งสุดท้าย

2) ฆ่าตัวตายโดยเจตนาภายใน 1 ปี การฆ่าตัวตายโดยเจตนาภายใน 1 ปี นับแต่วันทำสัญญาหรือวันต่ออายุสัญญาครั้งสุดท้าย ถือเป็นข้อยกเว้นการจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยตามกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ฆ่าตัวตายเพื่อหวังจำนวนเงินเอาประกันภัย

3) ผู้รับประโยชน์ฆ่าผู้เอาประกันภัยโดยเจตนา ถือเป็นข้อยกเว้นการจ่ายเงินเอาประกันภัยตามกฎหมาย เพราะบุคคลจะรับประโยชน์จากการทำผิดของตนไม่ได้ แต่ถ้ามีผู้รับประโยชน์มากกว่า 1 คน และไม่มีส่วนร่วมในการฆ่าผู้เอาประกันภัยแล้ว บริษัทจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ที่ไม่มีส่วนในการฆ่าผู้เอาประกันภัยตามส่วน

4) การเสียชีวิตโดยธรรมชาติในระยะเวลารอดอย กรมธรรม์ประกันภัยบางประเภทที่ทำกรชำระเบี้ยประกันภัยเป็นรายเดือนมีจำนวนเงินเอาประกันภัยต่ำ และการรับประกันชีวิตไม่มีการตรวจสอบสุขภาพผู้ขอเอาประกันภัย เงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันภัยจะมีระยะเวลารอดอย 180 วัน นับแต่วันทำสัญญา หรือวันต่ออายุสัญญาครั้งสุดท้าย หากผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตโดยธรรมชาติในช่วงระยะเวลารอดอย บริษัทจะคืนเบี้ยประกันภัยที่ชำระไปแล้วคืนให้ แต่ถ้าเสียชีวิตโดยอุบัติเหตุ บริษัทจะต้องจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้

5) การปกปิดอายุจริงของผู้เอาประกันภัย อยู่นอกจำกัดอัตราการค่าปกติของบริษัท หากบริษัทพิสูจน์ได้ว่าในขณะที่ทำสัญญาประกันชีวิต อายุที่ถูกต้องแท้จริงของผู้เอาประกันภัยอยู่นอกจำกัดอัตราการค่าปกติแล้ว บริษัทมีสิทธิปฏิเสธการจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัย โดยการบอกล้างสัญญาประกันภัยได้

4.15 การขอรับเงินตามกรมธรรม์ประกันภัยต้องปฏิบัติอย่างไร

ผู้เอาประกันภัยสามารถจะขอรับเงินตามกรมธรรม์ประกันภัยอันมีสาเหตุมาจากกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

กรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต ให้รีบแจ้งบริษัทภายในเวลาที่กำหนดในสัญญา พร้อมทั้งยื่นเอกสารหลักฐานให้บริษัทดังนี้

1) กรมธรรม์ประกันภัย ถ้าหาขอให้แจ้งความแล้วนำสำเนารายงานประจำวันรับแจ้งเอกสารหายไปแสดงแทน

2) ใบเสร็จรับเงินเบี้ยประกันภัยงวดสุดท้าย

3) ใบมรณะบัตรของผู้เอาประกันภัยพร้อมสำเนา

4) บัตรประจำตัวประชาชนฉบับจริงของผู้เอาประกันภัยพร้อมสำเนา

5) บัตรประจำตัวประชาชนฉบับจริงของผู้รับประโยชน์ทุกคนพร้อมสำเนา

6) ทะเบียนบ้านฉบับจริงของผู้เอาประกันภัย ที่มีการคัดชื่อออกหรือจำหน่ายตายออกจากทะเบียนบ้านแล้ว พร้อมสำเนา

7) ทะเบียนบ้านฉบับจริงของผู้รับประโยชน์ทุกคน พร้อมสำเนา

8) ใบรับรองแพทย์กรณีเสียชีวิตที่โรงพยาบาล หากผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตโดยมาตัวตาย ต้องนำสำเนาบันทึกรับแจ้งเหตุที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง และใบชันสูตรพลิกศพที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง และหากเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุให้นำสำเนาบันทึกรับแจ้งเหตุที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง

กรณีเรียกร้องค่ารักษาพยาบาล ทุพพลภาพ และสูญเสียอวัยวะ ต้องแจ้งให้บริษัททราบภายใน 30 วัน และยื่นหลักฐานดังนี้

1) กรอกแบบฟอร์มใบเรียกร้องค่าทดแทนของบริษัท

2) ใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาลที่ระบุวันเริ่มต้น และวันสุดท้ายในการเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาล

3) อื่นๆ เช่น फिल्मเอ็กซ์เรย์

4) ใบรับรองแพทย์

กรณีกรมธรรม์ครบกำหนด

1) กรมธรรม์ประกันภัย ถ้าหาขอให้แจ้งความที่สถานีตำรวจ และนำสำเนาใบแจ้งความไปแสดงแทน

2) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้เอาประกันภัย

3) ใบเสร็จรับเงินเบี้ยประกันภัยวงสุดท้าย

4.16 หน้าตารางกรมธรรม์ประกันภัยเป็นอย่างไร

หน้าตารางกรมธรรม์ประกันภัย เป็นตารางที่แสดงให้ผู้เอาประกันภัยได้ทราบว่า เมื่อบริษัทตกลงทำสัญญาประกันภัยแล้ว จะระบุรายละเอียดต่างๆ ดังนี้ ชื่อ ที่อยู่บริษัท ชื่อผู้เอาประกันภัย อายุ ระยะเวลาประกันภัย วันเริ่มสัญญา วันครบกำหนดสัญญา แบบการประกันชีวิตและสัญญาเพิ่มเติมที่ต้องการความคุ้มครองพร้อมกับจำนวนเงินเอาประกันภัย และเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยต้องชำระ และที่สำคัญต้องมีการลงลายมือชื่อกรรมการผู้ได้รับมอบอำนาจจากบริษัทพร้อมประทับตราบริษัทไว้ด้วย

4.17 ข้อกำหนดการจ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันภัยหมายถึงอะไร

หมายถึง ผลประโยชน์ความคุ้มครองในแต่ละแบบการประกันชีวิตและผลประโยชน์อื่นๆ (ถ้ามี) ซึ่งต้องระบุไว้อย่างชัดเจน ข้อกำหนดการจ่ายเงินดังกล่าว บริษัทจะส่งให้พร้อมกับกรมธรรม์ประกันภัยสำหรับผลประโยชน์ความคุ้มครองของสัญญาเพิ่มเติม บริษัทจะระบุไว้ในสัญญาเพิ่มเติมแต่ละสัญญา

4.18 การลงทุนของบริษัทประกันชีวิต

4.18.1 การลงทุน : ตลาดเงิน

การลงทุนในตลาดเงินเป็นการลงทุนระยะสั้น ได้แก่

1) เงินฝากธนาคารที่มีดอกเบี้ย

เงินฝากธนาคารที่มีดอกเบี้ยประกอบด้วย

1.1) เงินฝากออมทรัพย์

1.2) เงินฝากประจำ

บริษัทประกันชีวิตฝากเงินฝากออมทรัพย์กับธนาคารเพื่อให้หมุนเวียนรายวันหรือถือไว้เป็นสภาพคล่องตัว ส่วนเงินฝากประจำบริษัทประกันชีวิตฝากไว้สำหรับการสำรองเป็นเงินสำรองประกันชีวิตและเพื่อเหตุผลทางธุรกิจสำหรับให้ธนาคารพาณิชย์ส่งงานด้านประกันชีวิตมาให้บริษัท

แม้เงินฝากประจำจะสามารถนำไปเป็นเงินสำรองประกันชีวิตได้ แต่ส่วนใหญ่บริษัทประกันชีวิตจะฝากเงินฝากประจำเท่าที่จำเป็น เพราะได้ผลตอบแทนต่ำ นอกจากนี้ธนาคารหรือบริษัทเงินทุนอาจไม่จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากประจำในภาวะที่ปริมาณเงินฝากสูงจนเกินความจำเป็น

2) การลงทุนในตัวเงิน

ตัวเงินที่บริษัทประกันชีวิตลงทุนประกอบด้วย

2.1) ตัวสัญญาใช้เงิน บริษัทประกันชีวิตจะซื้อตัวสัญญาใช้เงินจากบริษัทเงินทุนหรือทรัสต์ การซื้อตัวสัญญาใช้เงินจากบริษัทเงินทุนหรือทรัสต์คือการฝากเงินประเภทหนึ่ง

ตัวสัญญาใช้เงินบริษัทเงินทุนหรือทรัสต์จะประกอบด้วย

- ตัวสัญญาใช้เงินสำหรับเงินฝากออมทรัพย์
- ตัวสัญญาใช้เงินสำหรับเงินฝากประจำ

2.2) ตัวแลกเงิน บริษัทประกันชีวิตสามารถรับซื้อลดตัวแลกเงินที่มีธนาคารหรือบริษัทเงินทุนรับรองหรืออวัลตัว ซึ่งบริษัทประกันชีวิตจะต้องพิจารณาฐานะการเงินบริษัทที่รับรองตัว โดยศึกษาบุคคลบริษัทที่รับรองตัวแลกเงินซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่บริษัทประกันเกี่ยวข้องกับธุรกิจอยู่แล้ว

4.18.2 การลงทุน : ตลาดทุน (หลักทรัพย์)

การลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัทประกันชีวิต ประกอบด้วย

1) หลักทรัพย์ภาครัฐบาล ประกอบด้วย

ตัวเงินคลัง

พันธบัตรรัฐบาล

พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ เช่น

- พันธบัตรองค์กรโทรศัพท์
- พันธบัตรองค์กรรถไฟ

การลงทุนในหลักทรัพย์ภาครัฐบาลที่สำคัญ คือพันธบัตรรัฐบาล บริษัทประกันชีวิตสามารถลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลเพื่อวัตถุประสงค์ ใช้เป็นหลักทรัพย์ที่วางไว้กับนายทะเบียนประกันชีวิต กรมการประกันภัย และช่วยเหลือรัฐบาลในการนำเงินไปพัฒนาประเทศ

ในการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล จะต้องมีความมั่นคง พันธบัตรรัฐบาลเป็นหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำที่สุด มีสภาพคล่อง บริษัทประกันชีวิตจะเลือกลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลที่มีสภาพคล่องพอสมควร สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เมื่อต้องการใช้เงิน และอีกประการหนึ่งคือผลตอบแทน พันธบัตรรัฐบาลให้ผลตอบแทนพอสมควร โดยปกติจะสูงกว่าเงินฝากธนาคาร

2) หลักทรัพย์ภาคเอกชน ประกอบด้วย

หุ้นทุน

หุ้นกู้

หน่วยลงทุน

การลงทุนในหลักทรัพย์ภาคเอกชน อาจดำเนินการได้ 2 ลักษณะ

1) จ้างบริษัทที่ปรึกษาจัดการลงทุน บริษัทประกันชีวิตอาจใช้บริการบริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เป็นที่ปรึกษาในการลงทุนในหลักทรัพย์ภาคเอกชน บริษัทที่ปรึกษาจะทำหน้าที่ตัดสินใจและตั้งชื่อ สั่งขาย ในขณะที่บริษัทประกันชีวิตจะเป็นผู้ลงนามในเอกสารเท่านั้น

2) บริษัทประกันชีวิตจัดการลงทุน ในกรณีนี้ฝ่ายลงทุนของบริษัทประกันชีวิต ซึ่งเป็นพนักงานของบริษัทจะเป็นผู้ตัดสินใจลงทุนตามภาวะตลาด

4.18.3 การลงทุน : ระยะยาว

การให้กู้ยืมโดยมีเครื่องจักรจํานองเป็นประกัน

บริษัทประกันชีวิตสามารถให้กู้ยืมแก่โรงงานอุตสาหกรรม โดยโรงงานอุตสาหกรรมนำเครื่องจักรมาจํานองเป็นประกันได้ นั่นคือสามารถให้กู้ยืมได้ 50% ของราคาเครื่องจักร แต่การให้กู้ยืมลักษณะนี้ไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ เพราะก่อให้เกิดปัญหาทั้ง 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายบริษัทประกันชีวิตในฐานะผู้ให้กู้และฝ่ายลูกค้ในฐานะผู้กู้

1) ฝ่ายบริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตไม่ยอมให้สินเชื่อโดยมีเครื่องจักรเป็นสินทรัพย์จํานองเนื่องจาก

1.1) เครื่องจักรล้าสมัยง่าย

1.2) เครื่องจักรจําหน่ายยาก

2) ฝ่ายลูกค้ผู้กู้ ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ลูกค้ผู้กู้สามารถกู้ยืมบริษัทประกันชีวิตได้ 50% ของราคาเครื่องจักรระยะเวลาผ่อนชำระ 5 ปี ในขณะที่ถ้าลูกค้ไปกู้จากสถาบันการเงินประเภทอื่นอาจกู้ได้ถึง 70% ทำให้ลูกค้สนใจจะกู้จากสถาบันการเงินประเภทอื่นมากกว่า

การให้กู้ยืมที่มีกรรมกรรมประกันชีวิตค้ประกัน

ลูกค้บริษัทประกันชีวิตที่เป็นผู้เอาประกันภัยสามารถกู้ยืมเงินจากบริษัทประกันชีวิตโดยใช้กรรมกรรมค้ประกันได้ การกู้ยืมอาจกู้ยืมเพื่อการบริโภคหรือกู้ยืมแบบฉุกเฉิน วงเงินให้กู้ยืมจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับวงเงินเอาประกันภัยหรือดอกเบี้ยประกันภัย

4.18.4 การร่วมลงทุน

บริษัทประกันชีวิตสามารถร่วมลงทุนกับบริษัทอื่น นั่นคือถือหุ้นบริษัทอื่นไม่เกิน 10% การร่วมทุนกับบริษัทอื่นประกอบด้วย

1) **การร่วมลงทุนกับบริษัทในประเทศไทย** บริษัทประกันชีวิตจะร่วมลงทุนกับบริษัทอื่นในกรณีที่ต้องการร่วมมือในการบริหาร ช่วยการดำเนินงานหรือเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ

2) **การร่วมลงทุนกับบริษัทต่างประเทศ** บริษัทประกันชีวิตอาจร่วมลงทุนกับบริษัทต่างประเทศ โดยเลือกประเภทธุรกิจเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ

ในการลงทุน บริษัทประกันชีวิตจะซื้อหุ้นบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศหุ้นละ 20 บาท ต่อมาภายหลังหุ้นบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 60 บาท ทำให้บริษัทประกันชีวิตไทยได้กำไรหุ้นละ $60 - 20 = 40$ บาท

ในการดำเนินงานของบริษัทประกันชีวิต บริษัทสามารถใช้ฝ่ายลงทุนเป็นตัวปรับให้งานเป็นไปตามแผนที่บริษัทวางไว้

4.18.5 การลงทุน : ธุรกิจลิสซิ่ง

ความหมายลิสซิ่ง

ลิสซิ่งเป็นบริการจัดหาเงินทุน แบบหนึ่งโดยเป็นเครื่องมือในการจัดหาสินทรัพย์ประเภททุนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการผลิตและการประกอบธุรกิจต่าง ๆ แทนการซื้อ การจัดหาสินทรัพย์ที่เป็นทุนโดยวิธีลิสซิ่งเป็นที่นิยมแพร่หลาย เนื่องจากการจัดหาอุปกรณ์ในการผลิตและประกอบการโดยวิธีดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์ในรูปกำไรมากยิ่งขึ้นกว่าการเป็นเจ้าของสินทรัพย์โดยวิธีซื้อสินทรัพย์นั้นมา กล่าวคือ ผู้เช่าหรือผู้ประกอบการได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ตามความต้องการโดยไม่ได้ลงทุนซื้อเป็นเจ้าของ ผู้ให้เช่าจะเป็นตัวกลางในการจัดหาสินทรัพย์ดังกล่าวโดยผู้ให้เช่ายังคงมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นของผู้เช่าหรือไม่ก็ได้

ประเภทของธุรกิจลิสซิ่ง

ลิสซิ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1) **สัญญาเช่าชนิดดำเนินการ** เป็นสัญญาที่ให้สิทธิผู้เช่าใช้ทรัพย์สินได้และผู้เช่าสามารถบอกเลิกสัญญาได้เมื่อไม่มีความจำเป็นต้องใช้สินทรัพย์นั้นอีก หรือเมื่อสินทรัพย์นั้นหมดประโยชน์ สัญญาประเภทนี้จะมีอายุสัญญาสั้นกว่าอายุใช้งานของสินทรัพย์นั้น ๆ ซึ่งผู้ให้เช่าอาจนำสินทรัพย์นี้ออกให้ผู้เช่าอื่นเช่าอีก

2) **สัญญาเช่าชนิดลงทุน** เป็นสัญญาที่ผู้ให้เช่าให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้เช่า เพื่อให้สามารถมีสินทรัพย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามต้องการ ซึ่งผู้เช่าจะเป็นผู้เลือกประเภท ขนาด ผู้แทนจำหน่ายหรือผู้ผลิตเองแล้วแจ้งความประสงค์มายังบริษัทผู้ให้เช่าเมื่อตกลงเงื่อนไขต่าง ๆ ในการซื้อขายกันแล้ว ผู้เช่าก็ขอให้บริษัทผู้ให้เช่าซื้อสินทรัพย์นั้นจากผู้แทนจำหน่ายหรือผู้ผลิต แล้วนำมาให้ผู้เช่าทำการเช่าและชำระค่าเช่าคืนให้แก่ผู้ให้เช่าตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์นั้น

4.18.6 ประเภทของการลงทุน

การลงทุนสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภทดังนี้

1) การลงทุนในราชอาณาจักร

บริษัทจะลงทุนประกอบธุรกิจอื่นในราชอาณาจักรได้ ดังต่อไปนี้

- (1) ฝากเงินไว้กับธนาคาร หรือซื้อบัตรเงินฝากของธนาคาร
- (2) ซื้อพันธบัตรรัฐบาลไทย พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย หรือตั๋วเงินคลัง
- (3) ซื้อบัตรภาษีของกระทรวงการคลัง
- (4) ซื้อพันธบัตร หรือหุ้นกู้ขององค์การหรือรัฐวิสาหกิจ
- (5) ซื้อหุ้นกู้ของบรรษัทเงินทุน
- (6) ซื้อบัตรเงินฝากของบริษัทเงินทุน
- (7) ซื้อตั๋วเงิน
- (8) ซื้อหุ้น หุ้นกู้ ของบริษัทจำกัด หรือหน่วยลงทุน
- (9) ให้กู้ยืมโดยมีกรรมธรรม์ประกันภัยของบริษัทเป็นประกัน
- (10) ให้กู้ยืมโดยมีกระทรวงการคลังค้ำประกัน
- (11) ให้กู้ยืมโดยมีพันธบัตรรัฐบาลไทย พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย พันธบัตรหรือ หุ้นกู้ขององค์การหรือรัฐวิสาหกิจ หรือหุ้นกู้ของบรรษัทเงินทุนจําเป็นประกัน
- (12) ให้กู้ยืมโดยมีธนาคารหรือองค์กรระหว่างประเทศค้ำประกัน
- (13) ให้กู้ยืมโดยมีบรรษัทเงินทุนค้ำประกัน

- (14) ให้กู้ยืมโดยมีหุ้น หุ้นกู้ หรือหน่วยลงทุน จํานําเป็นประกัน
- (15) ให้กู้ยืมโดยมีอสังหาริมทรัพย์จํานองเป็นประกัน
- (16) ให้กู้ยืมโดยมีเครื่องจักรจํานองเป็นประกัน
- (17) ให้กู้ยืมแก่พนักงานของบริษัท
- (18) ให้กู้ยืมแก่สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์หรือชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จํากัด
- (19) ให้กู้ยืมแก่เกษตรกร
- (20) รับอํวาลตัวเงิน
- (21) จัดจําหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทต้องจําหน่ายตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535
- (22) ให้เช่าทรัพย์สินแบบลีสซิ่ง (leasing)
- (23) ให้เช่าซื้อรถ
- (24) ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์
- (25) เป็นผู้จัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
- (26) เป็นผู้จัดการกองทุนรวม กองทุนส่วนบุคคล หรือเป็นผู้รับฝากทรัพย์สินของกองทุนส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (27) เป็นผู้จัดการกองทุน หรือกองทุนย่อยตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- (28) ซื้อขายหรือมีฐานะอนุพันธ์
- (29) เป็นตัวแทนสนับสนุนการขายหรือรับซื้อคืนหน่วยลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (30) เป็นที่ปรึกษาการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (31) เป็นตัวแทนด้านการตลาดกองทุนส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

- (32) ทำธุรกรรมซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยมีสัญญาขายหรือซื้อคืน
- (33) ทำธุรกรรมยืมและให้ยืมหลักทรัพย์
- (34) เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ การค้าหลักทรัพย์ และการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ที่จำกัดเฉพาะหน่วยลงทุน ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (35) ประกอบกิจการให้บริการด้านงานสนับสนุนแก่บุคคลอื่น (back office)
- (36) ประกอบกิจการค้าประกันการจัดให้มีสาธารณูปโภค หรือบริการสาธารณะ หรือการปรับปรุงที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน
- (37) บริหารสินทรัพย์ลงทุนของกรมธรรม์ประกันภัยแบบยูนิเวอร์แซลไลฟ์

2) การลงทุนนอกราชอาณาจักร

บริษัทจะลงทุนประกอบธุรกิจอื่นนอกราชอาณาจักรได้ ดังต่อไปนี้

- (1) ซื้อมัน หรือหุ้นกู้ ของนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นมาตามความตกลงของประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) หรือของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) เพื่อประกอบธุรกิจเฉพาะการประกันต่อ
- (2) ซื้อมันของนิติบุคคลในต่างประเทศนอกจาก
- (3) ซื้อมันบัตรรัฐบาลไทย พันธบัตรหรือหุ้นกู้ขององค์การหรือรัฐวิสาหกิจ หรือหุ้นกู้ของบรรษัทเงินทุน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่ายนอกราชอาณาจักร
- (4) ซื้อมันบัตรหรือหุ้นกู้ซึ่งออกหรือค้าประกัน โดยองค์กรระหว่างประเทศ
- (5) ซื้อมันบัตรหรือตั๋วเงินซึ่งออกโดยรัฐบาลต่างประเทศหรือรัฐวิสาหกิจต่างประเทศ
- (6) ซื้อมันตราเงินฝากหรือหุ้นกู้ของธนาคาร หรือหุ้นกู้ของบริษัทจำกัด ที่ออกจำหน่ายนอกราชอาณาจักร

4.18.7 หลักทรัพย์ที่วางไว้กับนายทะเบียนประกันชีวิต

ประเภทหลักทรัพย์ที่วางไว้กับนายทะเบียนประกันชีวิต

บริษัทประกันชีวิตรับเบี้ยประกันภัยจากผู้เอาประกันภัยโดยมีสัญญาว่าจะจ่ายเงินคืนตามสัญญา เพื่อได้แน่ใจว่าบริษัทสามารถจ่ายเงินตามสัญญาอันเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เอาประกันภัยได้ กรมการประกันภัยในฐานะที่เป็นหน่วยงานควบคุมบริษัทประกันภัยจึงให้บริษัทประกันชีวิตวางเงินสำรองประกันชีวิตไว้ที่กรมการประกันภัยโดยใช้สินทรัพย์ดังนี้

- เงินฝากประจำธนาคาร
- ใบรับฝากเงินของธนาคารพาณิชย์
- ตัวสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุน
- ตัวแลกเงินที่ธนาคารในประเทศเป็นผู้ออก
- ตัวเงินคลังของกระทรวงการคลัง
- พันธบัตรรัฐบาล
- พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ
- หุ้นหรือหุ้นกู้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- ที่ดินและอาคารที่ใช้เป็นสำนักงานของบริษัท

การวางหลักทรัพย์จะคำนวณจากงบดุลของบริษัทประกันชีวิต

หลักทรัพย์ที่วาง = 25% (เงินสำรองที่วางไว้-เงินกู้ตามกรมธรรม์)

ทุก 6 เดือนกรมการประกันภัยจะแจ้งว่า บริษัทประกันชีวิตต้องนำหลักทรัพย์ไปวางไว้กับนายทะเบียนเท่าไร

หลักทรัพย์ที่นำไปวางไว้กับนายทะเบียนประกันชีวิตควรมีลักษณะดังนี้

- 1) เป็นสินทรัพย์ที่ได้ผลตอบแทนสูง
- 2) เป็นสินทรัพย์ระยะยาว เพื่อจะได้ไม่ต้องเปลี่ยนบ่อย เพราะถ้านำสินทรัพย์ระยะสั้นไปวางเมื่อครบกำหนดเวลาบริษัทต้องเปลี่ยน โดยหาสินทรัพย์ประเภทเดียวกัน จำนวนเท่ากัน มาวางแทน ซึ่งหายาก นอกจากนั้น สินทรัพย์ระยะยาวโดยทั่วไปจะให้ผลตอบแทนสูงกว่าระยะสั้น แต่บางภาวะสินทรัพย์ระยะยาวก็ให้ผลตอบแทนต่ำกว่าระยะสั้นได้

4.18.8 การจัดการหลักทรัพย์ที่วางไว้กับนายทะเบียนประกันชีวิต

หลักทรัพย์ที่นิยมวางไว้กับนายทะเบียนประกันชีวิตโดยทั่วไปมี 3 ประเภท

- 1) **ที่ดินและอาคาร** บริษัทประกันชีวิตสามารถนำที่ดินและอาคารไปวางเป็นหลักประกันที่วางไว้กับนายทะเบียนประกันชีวิตเพียงครั้งเดียวและวางในราคาประเมินซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงตามราคาตลาด
- 2) **พันธบัตร** บริษัทประกันชีวิตสามารถนำพันธบัตรรัฐบาลไปวางไว้กับนายทะเบียนประกันชีวิตได้ โดยไม่จำกัดจำนวน ข้อดีของพันธบัตรรัฐบาลคือสามารถนำไปวางนายทะเบียนได้นานไม่ต้องเปลี่ยนบ่อย ๆ แต่พันธบัตรให้ผลตอบแทนค่อนข้างต่ำ ทำให้บริษัทประกันชีวิตสูญเสียโอกาสในการหากำไร
- 3) **เงินฝากสถาบันการเงิน** บริษัทประกันชีวิตนิยมใช้เงินฝากสถาบันการเงินเป็นหลักประกันที่วางไว้กับนายทะเบียนประกันชีวิตถ้าอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลค่อนข้างต่ำ เนื่องจากการฝากเงินกับสถาบันการเงินมีเงื่อนไขในการส่งงานประกันมาให้บริษัทประกันชีวิต โดยเฉพาะบริษัทประกันชีวิตที่มีบริษัทในเครือประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยด้วย

4.19 สถานการณ์ของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย ในรอบ 5 ปี (2543-2547)

ธุรกิจประกันภัยเป็นธุรกิจที่รับความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นในเรื่องชีวิตทรัพย์สินของบุคคล โดยถือหลักการกระจายความเสี่ยงภัย ซึ่งต้องมีการบริหารความเสี่ยงให้เหมาะสม ในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฯลฯ ธุรกิจประกันภัยเป็นธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ยังถือว่าเป็นสถาบันการเงินที่มีศักยภาพสูงในการระดมเงินออมจากภาคครัวเรือนภายในประเทศ และที่สำคัญเป็นสถาบันรับเสี่ยงภัยที่ช่วยสร้างความมั่นคงพื้นฐานแก่บุคคล ครอบครัว และธุรกิจ

สำหรับประเทศไทยแล้ว ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ธุรกิจประกันภัยมีการพัฒนาไปมาก รัฐบาลมีการส่งเสริมและใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยสร้างเสริมคุณภาพที่ดีให้กับประชาชนจากเหตุการณ์ ธรณีพิบัติภัย (คลื่นใต้น้ำสึนามิ) ใน 6 จังหวัดภาคใต้ แสดงให้เห็นถึงการใช้ชีวิตของผู้คนที่อาจเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันหรือความไม่แน่นอนในชีวิตได้ การประกันภัยจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการวางแผนรองรับความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เป็นโลกแบบไร้พรมแดนมีการเปิดเสรีทางการค้า (Free Trade Area : FTA) ซึ่งธุรกิจประกันภัยก็ได้รับผลกระทบดังกล่าวด้วย ทำให้สังคมธุรกิจประกันภัยต้องเผชิญกับภาวะทางเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันรุนแรงขึ้น ทำให้มีผู้ประกอบการจากต่างประเทศเข้ามาร่วมลงทุน

กับบริษัทประกันภัยของไทยมากขึ้น เป็นผลให้บริษัทประกันภัยของไทยต้องมีการพัฒนาปรับปรุง การบริหารงานทั้งทางด้านทรัพยากรบุคคลและเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนารูปแบบกรมธรรม์ ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย ให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค และเหมาะสมกับสถานะทางเศรษฐกิจ ของประเทศ รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การให้บริการทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อมุ่งเน้นให้ ผู้เอาประกันภัยได้รับประโยชน์สูงสุด และเป็นการยกระดับธุรกิจประกันภัยเข้าสู่มาตรฐานสากล ให้เป็นที่ยอมรับจากสาธารณชนมากขึ้น

ตารางที่ 4.1 จำนวนบริษัทประกันภัยในประเทศไทย ณ 31 ธันวาคม 2547

ประเภทของธุรกิจ	บริษัทในประเทศ	สาขารัฐต่างประเทศ	รวม
ประกันชีวิต	23	1	24
ประกันวินาศภัย	66	5	71
ประกันสุขภาพ	5	-	5
ประกันภัยต่อ			
- ประกันชีวิต	1	-	1
- ประกันวินาศภัย	1	-	1
รวม	96	6	102

ที่มา: กรมการประกันภัย. กองส่งเสริมการประกันภัยและสารสนเทศ (2548)

การดำเนินงานและฐานะการเงินของธุรกิจประกันชีวิตนั้น มีการพัฒนาและเจริญเติบโต อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากมีแรงผลักดันจากเศรษฐกิจภายในประเทศที่มีความแข็งแกร่ง อัตรา ดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำ การส่งเสริมการประกันชีวิตโดยใช้มาตรการทางภาษี และการขายกรมธรรม์ ผ่านธนาคารพาณิชย์ที่เป็นพันธมิตรกับบริษัทประกันภัยนั้น ๆ ทำให้การดำเนินงานและฐานะ การเงินของธุรกิจประกันชีวิตของไทยดีขึ้นเรื่อยมา ดังนี้

1) จำนวนกรมธรรม์ที่ทำใหม่ระหว่างปีและจำนวนเงินเอาประกันภัย

ปี 2547 ธุรกิจประกันชีวิตมีจำนวนกรมธรรม์ที่ทำใหม่ระหว่างปีรวมทุกประเภท คือ ประเภทสามัญ ประเภทอุตสาหกรรม และประเภทกลุ่ม จำนวน 1,639,952 ราย เพิ่มขึ้นจากช่วง เดียวกันของปีก่อนจำนวน 60,742 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.85 จำนวนเงินเอาประกันภัย จำนวน 575,351 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จำนวน 156,889 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 21.43 แต่อย่างไรก็ตามในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา รัฐได้มีการกำหนดมาตรการการส่งเสริมการประกัน ภัยมาโดยตลอดเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจประกันชีวิต เช่น ในปี 2546 รัฐได้ส่งเสริมให้

ประชาชนสามารถซื้อการประกันภัยได้ในราคาถูกลง จึงเป็นที่มาของการมีกรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลเอื้ออาทร ซึ่งบริษัทประกันชีวิตได้เข้าร่วมกับโครงการนี้ด้วย มีผลให้ในปี 2547 มีผู้ทำประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล จำนวน 1,186,720 ราย เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 55,352 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.89 มีจำนวนเงินเอาประกันภัย 587,162 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 81,608 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.14

ในรอบระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ธุรกิจประกันชีวิตมีจำนวนกรมธรรม์ที่ทำใหม่ระหว่างปี โดยเฉลี่ย 1,436,803 รายต่อปี โดยไม่รวมการประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล ซึ่งมีจำนวนกรมธรรม์ที่ทำใหม่ระหว่างปีโดยเฉลี่ย 1,004,634 รายต่อปี โดยจำนวนกรมธรรม์ที่ทำใหม่มีการเพิ่มขึ้นมา โดยตลอด มีจำนวนเงินเอาประกันโดยเฉลี่ย 531,118 ล้านบาทต่อปี โดยการประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลมีจำนวนเงินเอาประกันโดยเฉลี่ย 486,235 ล้านบาทต่อปี จำนวนเงินเอาประกันภัยลดลงในปี 2545 เพื่อพิจารณาสัดส่วนการขายประกันชีวิต การประกันชีวิตประเภทสามัญ ยังคงส่วนแบ่งตลาดสูงที่สุด และการประกันชีวิตประเภทอุตสาหกรรม มีแนวโน้มลดลง โดยประเภทกลุ่มเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นเรื่อย ๆ ตามกระแสการปรับลดสวัสดิการต่าง ๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน ปี 2547 การประกันชีวิตประเภทกลุ่มมีสัดส่วน 0.99 เป็นผลมาจากมีการรวมการประกันชีวิตแบบกลุ่มคุ้มครองเงินกู้จำนวนเพิ่มขึ้นมากในปี 2547 ในขณะที่สัดส่วนของจำนวนเงินเอาประกันภัยของประเภทกลุ่ม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากและเป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับประเภทสามัญที่มีแนวโน้มลดลง

2) เบี้ยประกันภัย

ในปี 2547 ธุรกิจประกันชีวิตมีเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงรวมทุกประเภท จำนวน 151,951 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จำนวน 18,596 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.95 ประกอบด้วยเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงปีแรก จำนวน 28,596 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 2,133 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 7.07 ส่วนเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงปีต่อไป จำนวน 109,506 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จำนวน 18,487 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.31 ส่วนเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงจ่ายครั้งเดียว จำนวน 14,422 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 2,242 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.41 โดยเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงปีแรก มีสัดส่วนเท่ากับ 18.44 ของเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงรวมทุกประเภท ในขณะที่เบี้ยประกันภัยปีต่อไป ซึ่งใช้วัดความคงอยู่ของกรมธรรม์ยังคงมีสัดส่วนในอัตราที่สูงคิดเป็นร้อยละ 72.07 ของเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงรวมทุกประเภท ส่วนเบี้ยประกันภัยจ่ายครั้งเดียวมีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 9.49 ของเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงรวมทุกประเภท

ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ธุรกิจประกันชีวิตมีเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงโดยเฉลี่ย 114,167 ล้านบาท โดยเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงรวมทุกประเภทมีการขยายตัวในอัตราที่ลดลงตั้งแต่ปี 2547 มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นสูงสุดในปี 2544 เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.75 และปีล่าสุด 2547 มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.95 ทั้งนี้เบี้ยประกันภัยรับโดยตรงปีแรก ซึ่งใช้วัดอัตราการขยายตัวของธุรกิจ มีการขยายตัวสูงสุดในปี 2543 คือเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.20 จากนั้น ก็มีอัตราการขยายตัวที่ลดลงเรื่อย ๆ และเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2546 มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.62 ซึ่งเป็นผลมาจากทางรัฐบาลมีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องให้เห็นประโยชน์ของการประกันชีวิตเพิ่มมากขึ้น และเริ่มชะลอตัวมีการลดลงร้อยละ 7.07 ในปี 2547 ส่วนเบี้ยประกันภัยรับโดยตรงปีต่อไป ซึ่งใช้วัดอัตราความคงอยู่ของกรมธรรม์มีอัตราการขยายตัวสูงสุดในปี 2545 โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.65 แสดงให้เห็นว่าผู้เอาประกันชีวิตมีความเข้าใจในการทำประกันชีวิตมากขึ้น ประกอบกับภาวะการณที่เอื้ออำนวยหลายอย่าง เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ในประเทศ ลดต่ำลงส่งผลให้ประชาชนหันมาสนใจการออมเงินระยะยาวด้วยวิธีการประกันชีวิตเพิ่มมากขึ้น การเพิ่มรูปแบบกรมธรรม์ใหม่ออกสู่ตลาด ตลอดจนการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันชีวิตแก่ประชาชน ในระยะเวลาที่ผ่านมาของภาครัฐบาลและภาคเอกชนต่างก็มีส่วนช่วยให้ธุรกิจประกันชีวิตขยายตัวเพิ่มขึ้น และยังมีผลทำให้ในปี 2547 มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.31 มากกว่าการขยายตัวในปี 2546 ที่มีการขยายตัวร้อยละ 17.07

3) เงินจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัย

ปี 2547 ธุรกิจประกันชีวิตมีการจ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันภัยให้กับผู้เอาประกันภัย และผู้รับประโยชน์ รวมเป็นเงิน จำนวน 45,664 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จำนวน 9,604 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.63 ซึ่งถือได้ว่ามีการเพิ่มขึ้นที่สูงที่สุดในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา

ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ธุรกิจประกันชีวิตมีการจ่ายเงินตามกรมธรรม์ประกันภัย โดยเฉลี่ย 34,181 ล้านบาท และเมื่อพิจารณาเป็นรายปี จะเห็นได้ว่า เงินจ่ายตามกรมธรรม์ ประเภทสามัญในปี 2547 สูงที่สุดคิดเป็นจำนวน 38,933 ล้านบาท มีอัตราการเจริญเติบโตร้อยละ 31.37 โดยในปีดังกล่าว เงินจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยประเภทสามัญมีสัดส่วนสูงสุด คือคิดเป็นร้อยละ 85.26 ของเงินจ่ายตามกรมธรรม์ประกันภัยรวมทุกประเภท ขณะที่เงินจ่ายตามกรมธรรม์ ประกันภัยประเภทอุตสาหกรรม มีการลดลงในปี 2547 แต่ไปปี 2544 มีอัตราการเจริญเติบโตสูงสุดในรอบ 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.98 เช่นเดียวกันกับประเภทกลุ่ม มีอัตราการเจริญเติบโตอยู่ที่ร้อยละ 30.74

แต่เมื่อพิจารณาในส่วนของการจ่ายตามผลประโยชน์ในกรมธรรม์ประกันภัยพบว่าในช่วงปี 2543-2547 การจ่ายเงินครบกำหนดมีสัดส่วนสูงสุดคิดโดยเฉลี่ยเป็นร้อยละ 42.38 ของเงินจ่ายตามผลประโยชน์ในกรมธรรม์ประกันภัยรวมทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่า เงินจ่ายตามผลประโยชน์ในกรมธรรม์ประกันภัยแบบครบกำหนดยังคงเป็นรายจ่ายหลักของธุรกิจประกันชีวิต ในขณะที่การจ่ายเงินอุบัติเหตุมีอัตราการจ่ายเพิ่มสูงสุดในปี 2547 โดยมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 47.70

4) การลงทุน

ณ 31 ธันวาคม 2547 ธุรกิจประกันชีวิตมีสินทรัพย์ลงทุนรวม จำนวน 490,636 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จำนวน 72,947 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.46 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 92.88 ของสินทรัพย์รวม และมีรายได้สุทธิจากการลงทุน จำนวน 22,383 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 17.68 โดยได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 4.56

ตารางที่ 4.2 แสดงการลงทุนของธุรกิจประกันชีวิต

ปี	สินทรัพย์ลงทุน		รายได้สุทธิจากการลงทุน		ผลตอบแทนจากการลงทุน
	จำนวนเงิน	เพิ่ม (ลด) %	จำนวนเงิน	เพิ่ม (ลด) %	
2543	217,892	12.92	13,910	3.97	6.38
2544	260,379	19.50	15,372	10.51	5.90
2545	320,104	22.94	17,077	11.09	5.33
2546	417,689	30.48	19,021	11.38	4.55
2547*	490,636	17.46	22,383	17.68	4.56

หมายเหตุ : * ตัวเลขก่อนการปรับปรุง

ที่มา: กรมการประกันภัย, กองส่งเสริมการประกันภัยและสารสนเทศ (2548)

เมื่อพิจารณาในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า ธุรกิจประกันชีวิต มีสินทรัพย์ลงทุนโดยเฉลี่ย 341,340 ล้านบาท มีรายได้สุทธิจากการลงทุนโดยเฉลี่ย 17,553 ล้านบาท และมีผลตอบแทนจากการลงทุนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 5.35 โดยในปี 2543 ธุรกิจประกันชีวิตได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนสูงสุดในอัตราร้อยละ 6.38 และในปี 2544-2547 ผลตอบแทนจากการลงทุนได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2547 ธุรกิจประกันชีวิตได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนเพียงร้อยละ 4.56 แสดงให้เห็นว่าธุรกิจมีความสามารถในการทำกำไรลดลง ดังนั้นธุรกิจประกันชีวิตจึง

ควรปรับปรุงการบริหารการลงทุนให้มีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามผลตอบแทนจากการลงทุนที่ได้รับมานั้นยังมีอัตราสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

5. ฐานะการเงินของธุรกิจประกันชีวิต

ณ 31 ธันวาคม 2547 ธุรกิจประกันชีวิตมีสินทรัพย์รวม จำนวน 528,257 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จำนวน 78,158 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.36 มีหนี้สินรวม จำนวน 446,687 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 67,406 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.77 และมีเงินกองทุนรวมจำนวน 81,570 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนจำนวน 10,752 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.18

ตารางที่ 4.3 แสดงฐานะการเงินของธุรกิจประกันชีวิต

ปี	สินทรัพย์		หนี้สิน		เงินกองทุน	
	จำนวนเงิน	เพิ่ม (ลด) %	จำนวนเงิน	เพิ่ม (ลด) %	จำนวนเงิน	เพิ่ม (ลด) %
2543	243,048	12.25	214,705	16.60	28,343	(12.48)
2544	290,007	19.32	257,239	19.81	32,768	15.61
2545	351,484	21.20	310,379	20.66	41,105	25.44
2546	450,099	8.06	379,281	22.20	70,818	72.29
2547*	528,257	17.36	446,687	17.77	81,570	15.18

หมายเหตุ : * ตัวเลขก่อนการปรับปรุง

ที่มา: กรมการประกันภัย. กองส่งเสริมการประกันภัยและสารสนเทศ (2548)

เมื่อพิจารณาฐานะการเงินของธุรกิจประกันชีวิตในรอบระยะเวลา 5 ปี จะเห็นได้ว่า ธุรกิจประกันชีวิตมีสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ย 372,579 ล้านบาท มีหนี้สินรวมโดยเฉลี่ย 321,658 ล้านบาท และมีเงินกองทุนโดยรวม 50,921 ล้านบาท จากตัวเลขข้างต้น จะเห็นได้ว่า สินทรัพย์ของธุรกิจประกันชีวิตมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2546 ธุรกิจประกันชีวิตมีสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากปี 2545 ในอัตราร้อยละ 28.06 และมีหนี้สินเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 22.20 แต่ในปี 2547 สินทรัพย์ของธุรกิจประกันชีวิตมีอัตราการขยายตัวในอัตราลดลงเหลือร้อยละ 17.36 เช่นเดียวกับหนี้สินขยายตัวร้อยละ 17.77 ซึ่งหนี้สินส่วนใหญ่ของธุรกิจประกันชีวิตเป็นหนี้สินต่อผู้เอาประกันภัย แสดงว่า ธุรกิจประกันชีวิตมีความสามารถในการชำระหนี้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี และมีฐานะการเงินที่มั่นคง

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบสัดส่วนของสินทรัพย์ หนี้สิน และเงินกองทุนของปี 2543-2547

ปี พ.ศ.	สินทรัพย์ : หนี้สิน	หนี้สิน : เงินกองทุน
2543	1.13 : 1	7.58 : 1
2544	1.13 : 1	7.85 : 1
2545	1.13 : 1	7.55 : 1
2546	1.19 : 1	5.36 : 1
2547	1.18 : 1	5.48 : 1

ที่มา: กรมการประกันภัย. กองส่งเสริมการประกันภัยและสารสนเทศ (2548)

แสดงให้เห็นว่า ปี 2547 สินทรัพย์รวมของธุรกิจยังคงเป็นสิทธิของเจ้าหนี้ หรือบุคคลภายนอกคิดเป็นร้อยละ 84.56 ส่วนที่เหลือเป็นสิทธิของผู้ถือหุ้นคิดเป็นร้อยละ 15.44